

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra managementu a informatiky

**Vybrané aspekty vlivu neregulární migrace, islámské
radikalizace na problematiku terorismu v podmínkách Evropské
unie**

Bakalářská práce

Selected aspects of the influence of irregular migration,
Islamicradicalization on the issue of terrorism in the conditionsof the
European Union

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE
Dr. Jindřich Nový, Ph.D.

AUTOR PRÁCE
Zuzana Kugler Tomášková

PRAHA
2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Vybrané aspekty vlivu neregulérní migrace, islámské radikalizace na problematiku terorismu v podmínkách Evropské unie“ vypracovala samostatně a s použitím uvedené literatury a uvedených materiálů.

Elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné.

V Praze dne

Zuzana Kugler Tomášková

Poděkování

Poděkování panu Dr. Jindřichu Novému, Ph.D., za velmi užitečnou metodickou pomoc, ochotu, trpělivost, kterou mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce. Rovněž děkuji svému muži Davidovi Kuglerovi, který mě podporoval po celou dobu studia.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá připraveností České republiky na migrační vlnu velkého rozsahu, a to z bezpečnostního pohledu. Příčiny migrace, formy, a to ve spojitosti s islámským radikalizmem a terorismem. Zhodnocení bezpečnostních opatření v Evropské unii, která jsou nastavena takové hrozbě čelit. V práci jsou popsány důvody radikalizace ve spojení s terorismem v Evropě. Vzájemnou propojeností mezi nelegální migrací, terorismem a islámskou radikalizací. Popisují pobytová oprávnění, která umožňují pobyt na našem území legální cestou.

Klíčová slova

Migrace, migrant, uprchlík, terorista, terorismus, Islám, islámský radikalismus

Annotation

The bachelor thesis deals with the preparedness of the Czech Republic for a large-scale migration wave from a security point of view. Causes of migration, forms in connection with Islamic radicalism and terrorism. Evaluation of security measures in the European Union that are set up to counter such a threat. The thesis describes the reasons for radicalization in connection with terrorism in Europe. The interconnectedness between irregular migration, terrorism and Islamic radicalisation. I describe residence permits that allow residence in our territory in a legal way.

Keywords

Migration, migrant, refugee, terrorist, terrorism, Islam, Islamic radicalism

Obsah

Úvod.....	8
Cíl práce.....	10
1 Vymezení pojmů.....	11
1.1 Migrace	11
1.2 Migrant.....	11
1.3 Uprchlík.....	11
1.4 Terorismus	12
1.5 Radikalizace.....	12
1.6 Islámský radikalismus	12
2 Migrace.....	13
2.1 Druhy migrace.....	14
2.2 Dělení migrace	15
2.2.1 Legální migrace	15
2.2.2 Nelegální migrace.....	17
2.2.3 Nelegální migrace v roce 2022.....	19
2.2.4 Smíšená migrace.....	20
2.3 Migrace v České republice v číslech.....	21
2.4 Historie migrace	24
3 Migrace na území České republiky.....	26
4 Neregulérní migrace	28
4.1 Boj Evropské unie s nelegální migrací	29
4.2 Legislativa pobytu v České republice	29
4.2.1 Legalizace pobytu dle zákona o azylu	30
4.2.2 Dočasná ochrana cizinců	33
4.3 Evropská unie a migrace.....	34

5	Islámský radikalismus.....	36
5.1	Boj s radikalizací v EU	37
5.2	Islám	39
6	Terorismus.....	40
6.1	Terorismus a současná situace v EU.....	40
6.2	Terorismu v EU	41
6.3	Boj proti terorismu v EU	44
6.4	Teroristické události v EU	45
6.5	Česká republika v boji proti terorismu	47
7	Boj s nelegální migrací, islámskou radikalizací a terorismem.....	49
7.1	Národní akční plán	49
7.2	Schengenský prostor	49
7.3	Strategie migrační politiky ČR.....	50
7.4	Bezpečnostní strategie ČR	51
8	Dotazníkové šetření.....	53
9	Výsledek výzkumu	62
	Závěr	63
	Seznam použité literatury.....	67
	Seznam obrázků	74
	Seznam grafů.....	75

Úvod

Migrace je spletitým problémem, kterému musí Evropská unie čelit. Migrace, ať už má jakoukoliv podobu, je projevem aktuální situace v rodné zemi či dlouhodobě neřešitelný problém, který může mít kořeny v dávné historii, ať na našem kontinentu, tak i mimo Evropu. Dnes již migraci můžeme nazvat jako globální problém. Před rokem 2015 migrace postupovala dle zákonných norem, které určovaly počty a složení migrantů (takovým příkladem je vízová povinnost).

Rok 2015 byl přelomový v tom, že válka v Sýrii a velká vlna migrantů ve spojitosti s uprchlíky měla možnost tyto zákonné normy obejít. Umožnila dostat se na evropský kontinent bez jakékoliv zákonné podpory. Takové ohromné počty migrujících v novodobé historii Evropská unie nezaznamenala. Bylo ohromující, jaké rozměry tato migrační vlna měla. Na takové počty žádná evropská země nebyla připravená. Proto tato situace měla poukázat na bezpečnostní hrozbu v podobě této velké migrační vlny, která s sebou nese jak do blízké budoucnosti, tak i na desetiletí ohrožení v podobě ekonomické, tak bezpečnostní. Země, které v první vlně přijímaly migranty bez jakéhokoli prověření, mají dnes značné problémy. Integrace ve velké míře selhala a případy, kdy by měl stát aplikovat na neúspěšné migranty návratovou politiku, jsou bezúspěšné.

Jakákoliv země Evropské unie by měla mít možnost se na přijímání migrantů připravit a v návaznosti na vypracovanou analýzu týkající se migrace patřičně reagovat. Tato analýza by měla mapovat bezpečnost, jaké počty je země schopna přijmout a integrovat do společnosti. Taková analýza by měla být směřována na desetiletí a aktualizovat by se měla na základě změn v systému. Na takovém základě by měla poskytnout pomoc migrantů, kteří hledají útočiště, ať již se jedná o válečné či ekologické pohromy, které migranty postihly. Těmito problémy se nezabývá jen stát, ale i občané České republiky, kteří pak ve svém okolí s migranty žijí.

Důvodem, proč se lidé rozhodnou pro opuštění své rodné země, je několik, ať již se jedná o ekonomické migranty či válečný konflikt. Můžeme zaznamenat migraci z důvodu změn klimatu, kdy jsou obyvatelé nuceni opustit svoji zemi z důvodu nedostatku potravin a vody. Země, ze kterých lidé přicházejí, jsou často

kulturně a ekonomicky na úrovni rozvojových zemí. Tito lidé často očekávají, že v Evropě bude lepší život, často sem přicházejí bez představy o reálném životě v Evropě.

V práci jsou nastíněny všechny podoby legálního pobytu či důvody nelegálního vstupu na území Evropské unie. Problematika integrace často odlišných kultur. Důvody, proč se jedinci nechají zmanipulovat k radikalizaci a případným teroristickým činům. Které často plynou z neúspěšné integrace a neschopnosti začlenit se do evropské společnosti, kdy jejich nereálná očekávání o evropském životě jsou často v rozporu s jejich kulturou a zvyklostem.

Cílem je pak informovat o pozitivních i negativních faktorech, které ovlivňují migraci na území České republiky.

Cíl práce

Cílem bakalářské práce je vysvětlení pojmu migrace, islámská radikalizace ve spojení s terorismem v Evropské unii. Tyto hrozby představují neustále se měnící bezpečnostní riziko nejen pro Českou republiku, ale i pro celou Evropskou unii.

Daná opatření jsou jedním z aspektů týkající se neregulární migrace a tím je spojená s řadou negativních jevů, jako je radikalizace a terorismus. Cílem práce je poukázat na to zda bezpečnostní opatření jsou dostatečná. Čtenář této práce získá základní vědomosti o problematice migraci a s tím spojené dopady a připravenosti EU těmto hrozbám čelit.

Další část práce je zaměřena na výzkum pomocí dotazníkového šetření za účelem zjištění „Pocitu ohroženosti v důsledku migrace velkého rozsahu.“ Mapují, jaký je momentální postoj občanů České republiky k migraci.

1 Vymezení pojmů

1.1 Migrace

Migrace je přesun jednotlivců i skupin v prostoru, který je spolu s porodností a úmrtností klíčovým prvkem v procesu populačního vývoje a výrazně ovlivňuje společenské a kulturní změny obyvatel na všech úrovních. S ekonomickým rozvojem se intenzita migrace neustále zvyšuje.¹

1.2 Migrant

OSN definuje jako migranty ty osoby, které pobývají mimo zemi svého původu déle než jeden rok. Nezohledňuje přitom důvody, kvůli kterým došlo k odchodu ze země. Z tohoto úhlu pohledu nejsou za migranty považováni turisté nebo například osoby na pracovních cestách. Termín migrant je nicméně běžně užíván i pro sezónní pracovní migranty.²

1.3 Uprchlík

Podle dvou základních dokumentů mezinárodního práva – Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků z roku 1967 – je uprchlík osoba, která „se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských, národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti...“. Jednoduše řečeno je tedy uprchlík člověk, který utíká ze své země, protože má strach z pronásledování nebo se cítí ohrožen na životě. Pokud je člověk uprchlíkem, měla by mu být

¹ Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. *Ministerstvo vnitra ČR: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality* [online]. Aktualizován 7. 6. 2016 [cit. 2023-08-09]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>

² Terminologie: Migrant. *Amnesty International* [online]. ©2023 [cit. 2023-08-09]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/migrace/terminologie>

automaticky zajištěna základní práva a mělo by být především vyloučeno jeho navrácení do země, kde mu hrozí nebezpečí.³

1.4 Terorismus

Organizované použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jeho prostřednictvím mají být splněny politické, náboženské nebo ideologické požadavky jak ve vnitrostátním, tak v mezinárodním měřítku.⁴

1.5 Radikalizace

Radikalizací jsou rozuměny změny ideologických postojů člověka směrem k postojům vyhraněným, které vybočují z ústavních norem, vyznačují se prvky netolerance a útočí proti základním demokratickým ústavním principům. Tyto extremistické postoje jsou způsobilé přejít v aktivity, které působí destruktivně na stávající demokratický systém, včetně aktivit násilného charakteru. Radikalismem rozumíme zastávání těchto vyhraněných ideologických postojů.⁵

1.6 Islámský radikalismus

Mezi nejznámější radikální ideologie islámu v současnosti patří: a) salafismus, resp. salafia jihadia/ahhábismus: jedná se o fundamentalistické ideologie, které odmítají jiné zdroje než základní náboženské texty (Korán, Hadísy). Na salafistické ideologii staví Al Qaeda, Daesh, Al Shabab, ad. B) Muslimské bratrstvo je umírněnější než salafismus. Kromě koránu a Hadísu toleruje také místní zvyklosti, historické odkazy a různé legislativní výklady.⁶

³ Terminologie: Migrant. *Amnesty International* [online]. ©2023 [cit. 2023-08-09]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/migrace/terminologie>

⁴ Terminologický slovník. *mvcr* [online]. 2016 [cit. 2023-07-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/terminologicky-slovník-mv-verze-ke-stazeni.aspx>

⁵ Radikalizace. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/clanek/ostatni-hybridni-hrozby-radikalizace.aspx>

⁶ Tamtéž

2 Migrace

V poslední době je migrace aktuální téma. Nejen na mezinárodní úrovni můžeme migraci zkoumat a dělit.

Pohled České republiky na migraci z pohledu Ministerstva vnitra ČR, které dle svého terminologického slovníku – krizové řízení a plánování obrany státu, hovoří o migraci, jako „*přesun jednotlivců i skupin v prostoru, který je spolu s porodností a úmrtností klíčovým prvkem v procesu populačního vývoje a výrazně ovlivňuje společenské a kulturní změny obyvatel na všech úrovních. S ekonomickým rozvojem se intenzita migrace neustále zvyšuje. Migrace může být krátkodobá, dlouhodobá, trvalá i opakovaná.*“⁷

Migrace není nic nového, je zde od doby, co je lidstvo samo. Je nedílnou součástí naší společnosti a má značný vliv na přítomnost a budoucnost všech generací.

Mezi migrantem a uprchlíkem je velmi slabá linie, která často rozhoduje o postavení při vstupu do Evropské unie.

Uprchlík je osoba, která splňuje definiční znaky uprchlíka ve smyslu Ženevské úmluvy. V ČR je osoba, které bylo přiznáno postavení uprchlíka, označována jako azylant či osoba požívající doplňkové ochrany.⁸

Definice uprchlíka v Ženevské úmluvě byla vytvořena především s ohledem na události za druhé světové války a ošetřovala situaci válečných a poválečných uprchlíků na území Evropy. Dodatečný Protokol sepsaný o šestnáct let později upustil od geografického a časového omezení definice uprchlíka a umožnil tak univerzálnější platnost Úmluvy.

Podle dvou základních dokumentů mezinárodního práva – Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků z roku 1967 – je uprchlík osoba, která se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských, národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo

⁷ Slovníček základních pojmů z oblasti migrace: Migrace. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-07-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

⁸ Tamtéž

i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem k výše uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti.⁹

2.1 Druhy migrace

Pojem vnitřní migrace je zastřešujícím termínem pro všechny typy migrace, při nichž migrující osoba nepřekročí státní hranice. Za vnitřní migranty tedy označujeme lidi, kteří se přesouvají v rámci územního celku vymezeného vlastními hranicemi a specifickou národní identitou.¹⁰

Jedná se o migraci převážně za lepším životem. Tento druh migrace dnes označujeme jako ekonomickou migraci, která je spojena s rozšiřováním obydleného území, průmyslovým rozvojem a se zvyšováním životní úrovně.

Vnější migrace je postavena na vstupu a pobytu cizinců, koordinaci integrace cizinců, mezinárodní a evropské spolupráci v oblasti azylu a migrace, schengenské spolupráci, ochraně hranic a návratové politice.¹¹

Migrační politika je soustava opatření, která směřují k přímé i nepřímé regulaci pohybu cizinců na svém území, tedy i hranice státu či hranice Schengenu a jiných členských států. S tím je také spojena azylová politika.

Imigrační politika je zaměřena pro začleňování přistěhovalců do hostitelské země.

Integrační politika je zaměřena na potřeby přistěhovalců, které se mohou lišit od našich potřeb. Pomáhá jim tak s adaptací v naší zemi.

Jakékoliv kroky ohledně cizinců by měla vláda zvažovat a své kroky by měla veřejnosti předkládat a diskutovat, ať už se jedná o pracující cizince, o přijímání cizinců v rámci humanitární pomoci nebo o nelegální migraci na našem území.

⁹ Terminologie: Uprchlík. *Amnesty International* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/migrace/terminologie>

¹⁰ OBRUČA, Dominik. Vnitřní migrace – přehlížený fenomén, který mění svět. *Migraceonline.cz* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/vnitri-migrace-prehlizeny-fenomen-ktery-meni-svet#:~:text=Pojem%20vnit%C5%99n%C3%AD%20migrace%20je%20zast%C5%99e%C5%A1uj%C3%ADc%C3%ADm%20term%C3%ADnem%20pro%20v%C5%A1echny,celku%20vymezen%C3%A9ho%20vlastn%C3%ADmi%20hranicemi%20a%20specifickou%20n%C3%A1rodn%C3%AD%20identitou.>

¹¹ Migrace. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/migrace-web-uvod-migrace.aspx>

Vláda by měla být schopna svoje kroky ohledně takových rozhodnutí před veřejností obhájit.

Migraci dále můžeme dělit na:

Dobrovolnou migraci, ze svobodné volby a odchod většinou za lepším životem.

Spontánní migraci jako momentální rozhodnutí.

U nucené migrace jde o válečný konflikt nebo ekologické katastrofy.

Migrace dle časového období, zde jde zejména o sezónní pracovníky.

Nebo definitivní migraci a tato migrace je na celý život.

Nejčastějšími migranty jsou dospělí lidé, ale migrovat můžou i nezletilý bez doprovodu (děti mladší 18let), či osoby staršího věku (senioři). Zde jde většinou o migraci celé rodiny. Ve velké míře se starší lidé vracejí do své země.

A to z důvodů vazby na své kořeny.

Migrace sebou nese svá pozitiva a negativa. Pozitivní migrace sebou nese pro společnost omlazení populace a pracovní sílu. Negativa můžou být na straně integrace či bezpečnosti v podobě odlišné kultury a nesourodosti s danou zemí.

2.2 Dělení migrace

Migraci můžeme členit několika různými způsoby velmi záleží na oboru, ve kterém se pohybujeme a co konkrétně migrací sledujeme.

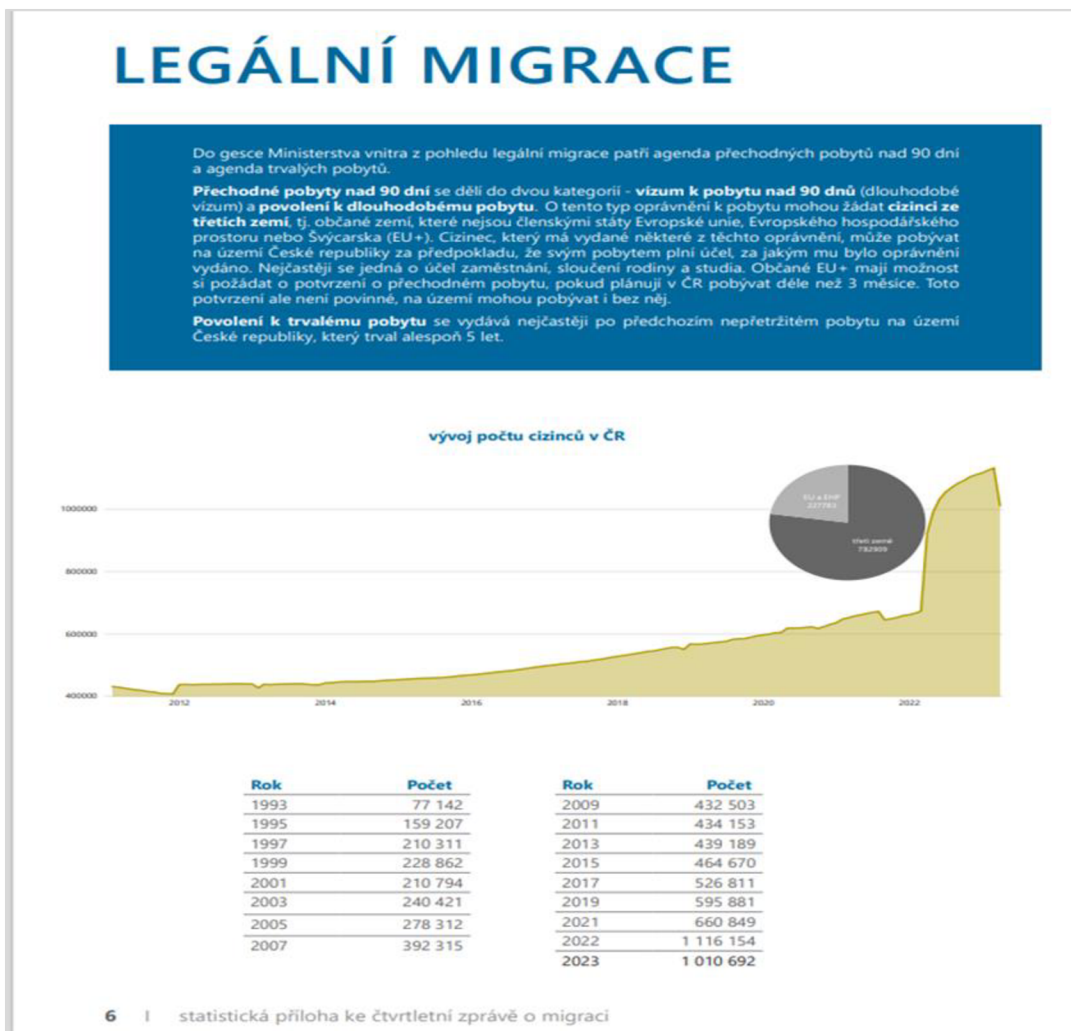
V sociologii můžeme migraci spolu s porodností a úmrtností, označit jako procesu populačního vývoje, který ovlivňuje společenské a kulturní změny obyvatelstva.

2.2.1 Legální migrace

Je proces řízeného, státem kontrolovaného přistěhovalectví. ČR může imigraci regulovat prostřednictvím vízové praxe a prostřednictvím pobytových oprávnění. Obecně souvisí s pracovní migrací, v rámci, které ČR prostřednictvím regulovaného přijímání cizinců uspokojuje potřeby domácího pracovního trhu. ČR může kontrolovat, v mezích evropského práva, pracovní migraci na svém území,

vč. Stanovení národních kvót. Dalšími typy legální migrace může být např. migrace za účelem studia nebo sloučení rodiny.¹²

Obrázek 1: Legální migrace

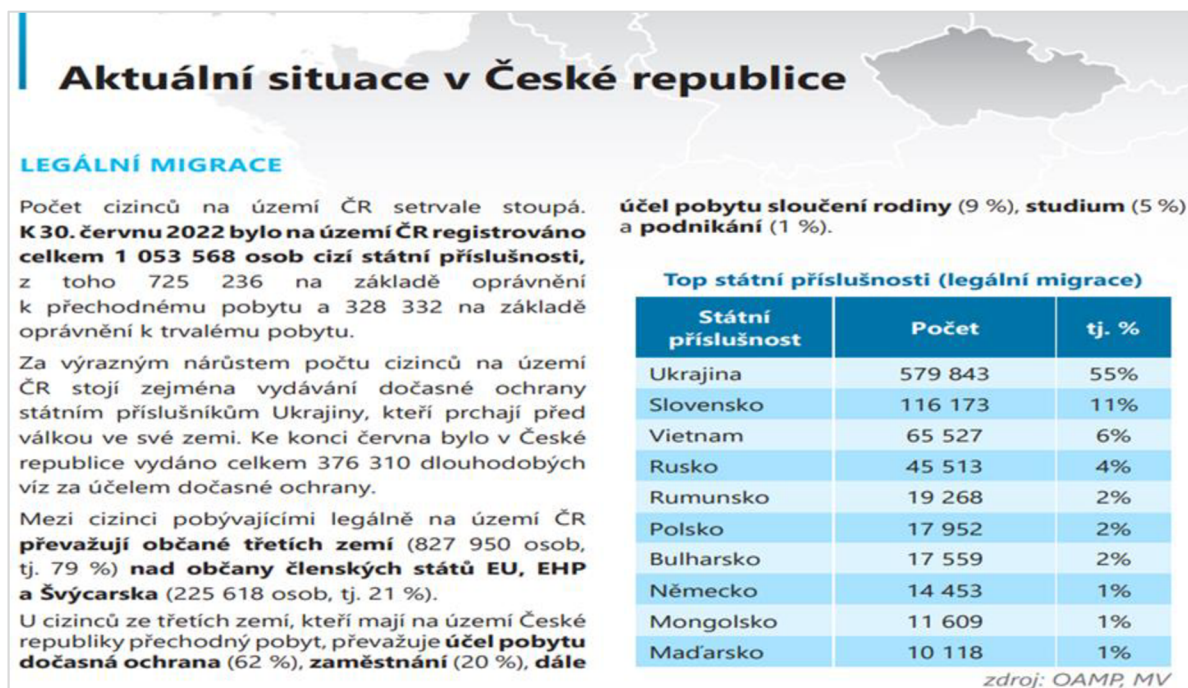
Zdroj: Čtvrtletní zpráva o migraci za I. čtvrtletí 2023: Statistická příloha ke čtvrtletní zprávě o migraci I.2023. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. 9. května 2023 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace.aspx>

Legální migrace je v podobě přechodného pobytu nad 90 dní a tento proces je pod stálou kontrolou přistěhovalectví. Česká republika toto řídí prostřednictvím vízové praxe a prostřednictvím pobytového oprávnění. Obecně lze říci, že jde o migraci pracovní či za účelem sloučení rodiny či studia v České republice.¹³

¹² Slovníček základních pojmů z oblasti migrace: Legální migrace. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

¹³ Tamtéž

Obrázek 2: Aktuální situace v České republice – legální migrace

Zdroj: Čtvrtletní zpráva o migraci za II. čtvrtletí 2023. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. 18.7.2023 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace.aspx>

Ke státem kontrolované migraci prostřednictvím pracovní skupiny pro ekonomickou migraci, jejíž je neformální platformou Ministerstvo průmyslu a obchodu, která funguje již od roku 2012 a v jejímž rámci se jiná ministerstva (MPO, MZV, MPSV) či jiné rezorty spolu s podnikatelskou sférou v zastoupení konkrétních firem (Hospodářská komora ČR, Svaz průmyslu a dopravy ČR).

Setkání těchto skupin má podpořit ekonomickou migraci na připravovaných projektech a konzultovat tak své požadavky se státní správou v souvislosti s migrační regulací. (tzv. kvóty pro náš pracovní trh).

2.2.2 Nelegální migrace

Je migrant nebo cizinec, který vstupuje na území ČR bez platného oprávnění nebo v ČR bez platného oprávnění pobývá a důvody jeho vstupu na území mohou být rozdílné.¹⁴

¹⁴ Tamtéž

V obecné rovině se jedná o migraci, která probíhá bez kontroly a řízení ze strany cílových zemí. Cizinci vstupují do cílových zemí nebo v nich pobývají bez řádného oprávnění (vízum, pobytové oprávnění). Z podstaty souvisí s kategorií uprchlictví. Řada osob, kterým je později přiznána mezinárodní ochrana, vstupuje na území hostitelského státu taktéž nelegálně. Podáním žádosti o mezinárodní ochranu (azyl) je jejich právní status „legalizován“. Ne všichni nelegální migranti, kteří požádají o mezinárodní ochranu, se však pro ni kvalifikují. V případě nelegální migrace tak často hovoříme o tzv. „smíšených migračních tocích“. Nelegální migrace je zpravidla organizována sítěmi převaděčů a může v sobě proto nést aspekt organizovaného zločinu ve formě obchodu s lidmi.

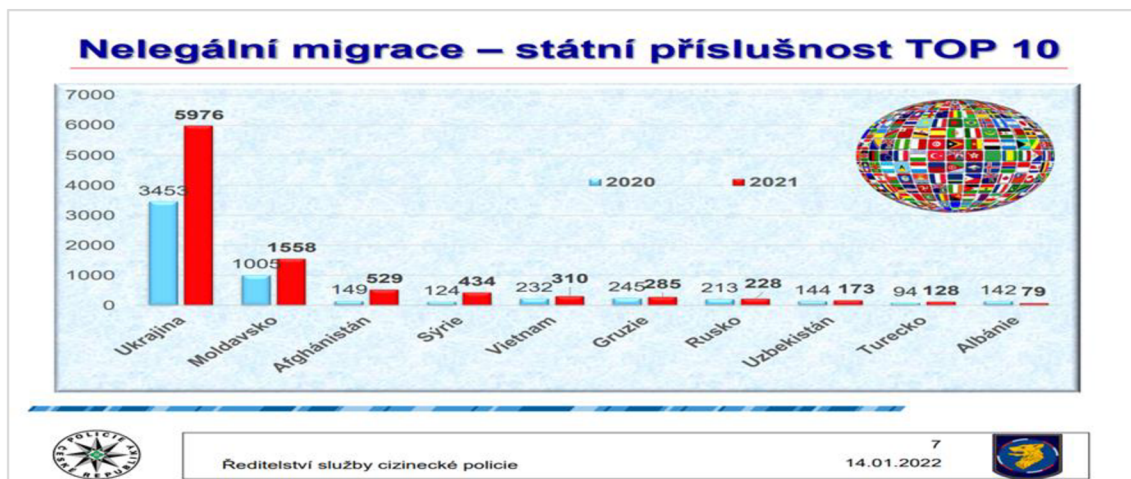
Nelegální migrace a aktivity migrantů, které nejsou v souladu se zákonem, jsou obecně nebezpečným fenoménem. Tím, že podkopávají základy demokratického státu, tak jsou ve své podstatě nespravedlivé, těží z nerespektování zákona a naopak ti, kteří se chovají podle zákona, platí příslušné daně i pojištění a dodržují předpisy, jsou znevýhodněni.¹⁵

Obecně se jedná o migraci, která probíhá bez jakékoliv kontroly či řízení ze strany cílové země či okolních států. Cizinci vstupují do cílových zemí nebo v nich pobývají bez řádného oprávnění (vízum, pobytové oprávnění). Legalizování pobytu v takové zemi je často zneužíváno v systému azylového řízení. Tímto si aspoň na čas zajistí legalizaci pobytu, protože ne všichni nelegální migranti, kteří žádají o mezinárodní ochranu (azyl), mají právo získat status tohoto pobytu. Nelegální migrace je dnes v rukou převaděčů a tím splňuje aspekt organizovaného zločinu v různých podobách, které jsou ve formě prodeje drog, zbraní či obchodování s lidmi. Jedná se o přeshraniční trestnou činnost, která spojuje nelegální migraci, terorismu a narušení bezpečnosti v různých formách. Statistiku nelegální migrace zveřejňuje Policie ČR, které má tuto činnost v kompetenci. Je však otázkou, jaké procento se podaří Polici ČR zachytit, a jaký je skutečný stav nelegální migrace. Takovému jednání se musí předcházet, protože, takové jednání má vliv a ovlivňuje bezpečnostní situaci v zemi.

¹⁵ Čtvrtletní zpráva o migraci za IV. čtvrtletí 2022. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. 13. února 2023 [cit. 2023-06-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zprava-o-migraci-za-iv-ctvrtletni-2022.aspx>

Dalším nepříznivým působením nelegální migrace je přijímání a začleňování do společnosti odlišné skupiny osob, jak kulturně, tak nábožensky.

Obrázek 3: Nelegální migrace dle státní příslušnosti 2020 - 2021

Zdroj: Nelegální migrace na území ČR bilance roku 2021: Nelegální migrace – státní příslušnost TOP 10. Policie České republiky: *Ředitelství služby cizinecké policie* [online]. 14. ledna 2022 [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/nelegalni-migrace-v-cr-v-obdobi-od-1-1-2021-do-31-12-2021.aspx>. Tisková konference.

2.2.3 Nelegální migrace v roce 2022

„Ředitelství služby cizinecké policie zajistilo 29 235 osob, z toho zde nelegálně pobývalo 29 034 osob, tj. 99,3 % nárůst počtu zajištěných osob.

Sýrie byla nejčastěji zjištěnou státní příslušností nelegálních migrantů v roce 2022 se 71,8% podílem na celkovém počtu osob zjištěných při celkové nelegální migraci a zaznamenali markantní meziroční nárůst o 20 547 osob.

Výrazně nižší meziroční počty tvořili často občané Ukrajiny, kteří se dostavili na příslušná pracoviště Krajských asistenčních center pomoci či na pracoviště cizinecké policie za účelem zlegalizování svého dosavadního nelegálního pobytu na území ČR před vypuknutím ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, z důvodu nemožnosti vycestovat do domovské země.

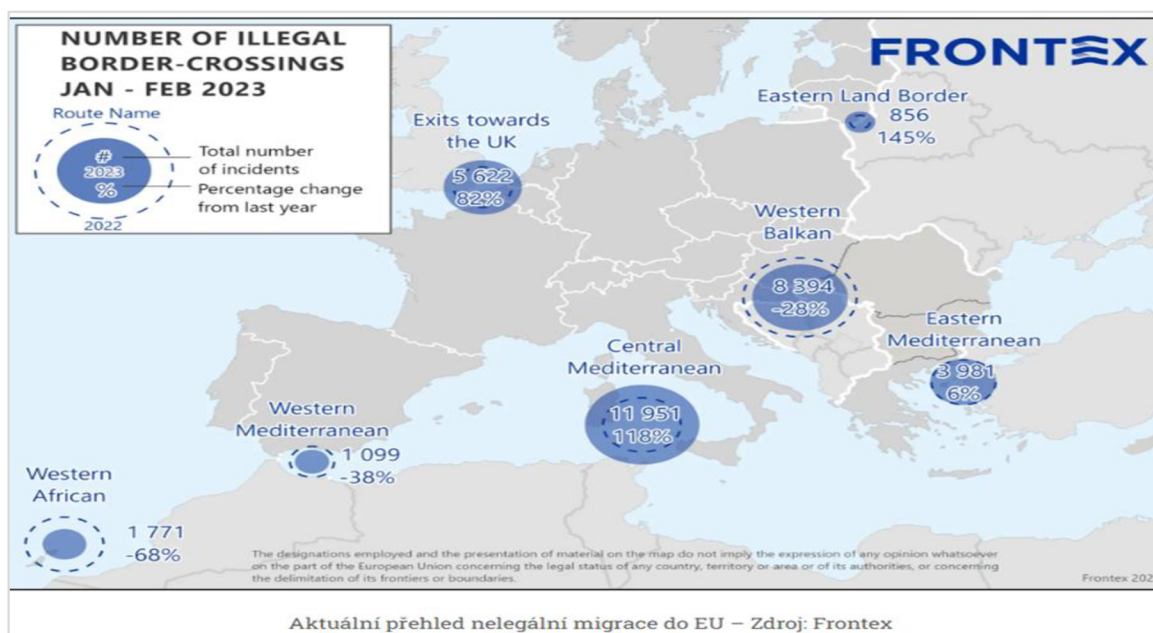
- Nelegální migrace v roce 2021 – 11 170 osob.
- Nelegální migrace v roce 2022 – 29 235 osob.

Nejčastější státní příslušnost v roce 2022 v napomáhání k nelegálnímu pobytu: 59 občanů z Ukrajiny, 43 občanů ze Sýrie, 38 občanů z České republiky, 14 občanů z Gruzie, 13 občanů z Turecka.

Napomáhání k nelegálnímu pobytu

V roce 2022 bylo zahájeno útvary Policie ČR trestní stíhání pro trestné činy organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice a napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky celkem proti 277 osobám. V roce 2021 bylo trestně stíháno pro uvedené trestné činy 52 osob, tj. v roce 2022 byl zaznamenán meziroční nárůst o 225 osob (+432,7 %).¹⁶

Obrázek 4: Nelegální migrace do EU v roce 2023

Zdroj: Přehled nelegální migrace do EU v roce 2023. *EUROSKOP.CZ* [online]. 27. března 2023 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/2023/03/27/prehled-nelegalni-migrace-do-eu-v-roce-2023/>

2.2.4 Smíšená migrace

UNHCR upřednostňuje, skupiny osob cestujících v rámci smíšených pohybů, které jsou pojmenovány „uprchlíci a migranti“. Mnohem vhodnější vyjádření, k takové skupině a to že, všichni lidé na cestě mají lidská práva, která by měla být respektována, chráněna a naplňována, a že uprchlíci a žadatelé o azyl mají specifické potřeby a práva chráněná zvláštní právní úpravou.

¹⁶ Nelegální migrace v ČR v období od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022. *Policie České republiky – Služba cizinecké policie* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/nelegalni-migrace-v-cr-v-obdobi-od-1-1-2022-do-31-12-2022.aspx>

Naproti tomu termín „smíšený migrant“, který se někdy používá pro zjednodušené označení osob cestujících ve smíšeném migračním proudu.

Jehož status není znám nebo který může mít i více překrývajících se důvodů k odchodu, je nejasný.

Může působit nedorozumění a odvádět pozornost od zvláštních potřeb uprchlíků a migrantů v tomto proudu. Jeho používání proto UNHCR nedoporučujeme.¹⁷

Mezi uprchlíky a migranty je zásadní rozdíl: migranti se na cestu vydali dobrovolně s cílem nalézt lepší obživu pro sebe i své rodiny.

Uprchlíci naproti tomu odejít museli, aby tak ochránili svůj život či svobodu. UNHCR chce proto zajistit, aby každý uprchlík, cestující ve smíšené skupině migrantů a žadatelů o azyl, měl přístup na území jiného státu a nebyl přímo z hranic vrácen zpět, jako by se jednalo o nelegálního migranta, což v mnoha případech přímo ohrožuje jeho život nebo ho vystavuje nebezpečí.¹⁸

2.3 Migrace v České republice v číslech

Nezisková organizace Člověk v tísni uveřejnila, že ke konci roku 2021 u nás podle dat ČSÚ žilo celkem 660 849 cizinců.

Tento údaj zahrnuje cizince na našem území, kteří jsou v řízení o pobytu nebo nějaký pobyt mají.

Cizinci tak tvořili 6,2 % populace ČR. Na základě těchto údajů je zřejmé, že populace cizinců stále roste (v roce 1993 činil počet cizinců asi 46 tisíc.).

V porovnání se zeměmi EU je podíl cizinců v ČR průměrný.

¹⁷ „Uprchlíci“ a „migranti“: Smíšený migrant. *UNHCR The UN Refugee Agency: Česká republika* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/cz/365-cznews2016uprchlici-a-migranti-html.html#:~:text=V%20politick%C3%BDch%20diskus%C3%ADch%20m%C5%AF%C5%BEe%20b%C3%BDt%20pojem%20%E2%80%9E%20sm%C3%AD%C5%A1en%C3%A1,po%20stejn%C3%BDch%20tras%C3%A1ch%20a%20za%20pomoci%20t%C3%BDch%C5%BE%20osob>

¹⁸ Tamtéž

Oproti Slovensku (zhruba 2,5 %) a Polsku (2 %) u nás cizinci tvoří poměrně velkou část obyvatelstva, ale v porovnání s tradičně přistěhovaleckým Rakouskem a Německem, kde je průměr je kolem 17% populace orientačně.

Česká republika, tedy není pro migranty tou cílovou zemí. V roce 2022 situaci prudce změnil hromadný příchod uprchlíků z Ukrajiny.

Jak tato situace změní migrační mapu ve střední Evropě není zatím zřejmé.

UNHCR ve své zprávě uvádí, že podle odhadů Úřadu vysokého komisaře OSN je v současnosti celosvětově nuceně vysídleno nejvíc osob od konce druhé světové války.

K polovině roku 2022 muselo své domovy opustit zhruba 103 milionů lidí. Více než polovinu z tohoto počtu, asi 53 milionů, tvoří vnitřně vysídlené osoby. Sedm z deseti lidí, kteří hledají útočiště mimo své domovské země, pochází z pouhých pěti zemí – Sýrie, Venezuely, Ukrajiny, Afghánistánu a Jižního Súdánu.

Více než třetinu všech nuceně vysídlených tvoří děti. Tři čtvrtiny uprchlíků se nacházejí v rozvojových zemích.¹⁹

Z výroční zprávy ministerstva vnitra vyplývá, že nárůst uprchlíků z Ukrajiny byl v roce 2022 dominantním jevem s dlouhodobými dopady na oblast migrace a integrace.

¹⁹ Uprchlíci v číslech. *Člověk v tísní* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.clovekvtsni.cz/migracni-statistiky-4518gp>

Obrázek č.5: Integrace cizinců na území České republiky

INTEGRACE CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Nezastupitelnou roli na poli integrace cizinců v České republice mají **Centra na podporu integrace cizinců**, která se nachází v každém kraji. Zřizovatelem center je Správa uprchlických zařízení, s výjimkou center v Praze (Magistrát hl. m. Prahy), Brně (Jihomoravský kraj společně s pěti NNO), Ústí nad Labem (Poradna pro integraci, o. s.) a Hradci Králové (Diecézní katolická charita).

Centra na podporu integrace cizinců tvoří komplexní síť v rámci celé republiky, která zajišťuje realizaci integrační politiky ČR ve vztahu k cílové skupině, tedy cizincům dlouhodobě legálně pobývajícím na území ČR. Bezplatně nabízejí zejména sociální a právní poradenství, kurzy českého jazyka, sociokulturní kurzy nebo tlumočení. Dále od začátku roku 2021 organizují adaptačně-integrační kurzy, které jsou pro vybrané skupiny cizinců ze zákona povinné.

Od počátku roku (k 30. červnu) tato centra poskytla služby celkem pro 21 672 unikátních klientů a zorganizovala 596 adaptačně-integračních kurzů pro 9 301 cizinců.

Zásadní roli Centra na podporu integrace sehrávají i při řešení současného přílivu občanů Ukrajiny, kteří prchají z vlasti z důvodů ozbrojeného konfliktu. Zástupci Center se nacházejí na jednotlivých pobočkách Krajských asistenčních center na pomoc Ukrajině, kde kromě tlumočení pomáhají Ukrajincům se zařizováním praktických věcí, jako je zajištění ubytování, hledání lékaře, zápis dětí do škol, pomoc s hledáním práce apod.

Zdroj: Čtvrtletní zpráva o migraci za II. čtvrtletí 2023. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. 18.července 2023 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ctvrtletni-zpravy-o-situaci-v-oblasti-migrace.aspx>

Poprvé byl na úrovni Evropské unie aktivován institut dočasné ochrany a do České republiky v přepočtu na obyvatele směřovalo nejvíce uprchlíků.

V důsledku toho se výrazně zvýšil celkový počet cizinců v České republice a poprvé překročil hranici 1 milionu osob. Struktura cizinců z hlediska státních příslušností je dlouhodobě stabilní. Nejvíce cizinců pochází z Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu.

Ke konci roku 2022 bylo v České republice vydáno celkem 473 216 dlouhodobých víz za účelem dočasné ochrany. Česká republika měla v roce 2022 největší počet osob se statutem dočasné ochrany v rámci EU v přepočtu na obyvatele. V roce 2022 bylo odhaleno při nelegální migraci na území ČR celkem 29 235 osob, jde o (meziroční nárůst o 161,7 %). Z uvedeného počtu bylo 201 osob zjištěno při nelegální migraci přes vnější schengenskou hranici ČR a 29 034 osob při nelegálním pobytu.

2.4 Historie migrace

S migrací se setkáváme již od počátků samotné existence lidstva. Stěhování jednotlivců a celých národů mělo v historii vliv na vývoj a rozpad velkých civilizací. Dějiny migrace zasahují téměř do veškerého společenského dění. Lidé od počátků odcházeli z důvodu ekonomických, sociálních, náboženských a kulturních hledat lepší místo k životu. Jakmile vhodné místo našli, na daném místě zůstali tak dlouho, než vyčerpali veškeré zásoby potravy. Postupem času se pro usazení na daném místě stala půda zdrojem obživy.²⁰

Československá republika byla země, ze které lidé především odcházeli, tedy emigrovali pryč. Na našem území byla většinová Německá společnost a tomu tak byl až do konce 2. světové války.

Při vzniku první republiky v roce 1918, tedy Československa, se území nacházelo velké množství různých menšin, jednalo se o Německou většinovou společnost, které sčítala 3. miliony obyvatel. Dále se zde nacházeli Rusíni, Maďaři, Židé a Poláci. Československo bylo v této době považováno za jednu z nejotevřenějších zemí, která poskytovala azyl uprchlíkům a lidem různých národností.

Na tomto základě vznikla pomoc uprchlíkům (vznikl fond), které podporoval tehdejší prezident Tomáš Garrigue Masaryk.

Po 2. světové válce docházelo k odlivu obyvatel, a to z důvodu politického. Mnoho Čechoslováků emigrovalo dobrovolně. Byl to nesouhlas s nastupujícím komunistickým režimem, před sovětskou okupací. Následně docházelo k emigraci k donucením složkami státu po sovětské okupaci. Dále musíme zmínit odsun asi 3. milionů Němců a jiných národností po skončení 2. světové války.

Podstatnou kapitolou migrace je z pohledu historie období, kdy evropské mocnosti, jako je Francie, Velká Británie a Španělsko chtěly pomocí kolonizace států zvýšit svůj vliv a upevnění v Evropě.

²⁰ UHEREK, Zdeněk, Věra HONUSKOVÁ, Šárka OŠŤÁDALOVÁ a Vladislav GÜNTER. *Migrace: historie a současnost*. Ostrava: Občanské sdružení PANT, 2016. Moderní dějiny (Občanské sdružení Pant). ISBN 978-80-905942-9-6.

Právě z pohledu historie toto období zasahuje i do současnosti. Dnešní západoevropské státy, které jsou nejvíce zasaženy migrační vlnou, jsou právě těmi cílovými destinacemi dnešních migrantů. k tomu napomáhají i svým vstřícným přístupem současní politici nejvíce zasažených zemí. Podíváme-li se do historie koloniální politiky těchto zemí, může se zdát, že tyto země platí určitou daň za svou koloniální minulost.

Je nezpochybnitelné, že migrační toky směřují právě do zemí EU, kde jsou silné vazby právě z dob, kdy tyto státy byly koloniálními velmocemi.²¹

Obrázek 5: Tranzitní nelegální migrace v ČR

Policie České republiky – Služba cizinecké policie

Tranzitní nelegální migrace v ČR v období od 1. 1. 2023 do 30. 6. 2023

V období od 1. 1. 2023 do 30. 6. 2023 bylo zjištěno v rámci tranzitní nelegální migrace přes území České republiky celkem 799 osob.

V porovnání se shodným obdobím roku 2022 tak došlo k meziročnímu poklesu o **106 osob** (tj. - 11,7 %).

Nejčastěji se jednalo o státní příslušníky **Sýrie** (513 osob), **Turecko** (188 osob), **Afghánistán** (27 osob), **Maroko** (14 osob) a **Arménie** s **Indií** (po 12 osobách). Z hlediska směru vstupu pozemní cestou převládá vstup ze **Slovenské republiky** (633 osob) a směrem z **Rakouska** (21 osoby). Vnitroschengenskými lety pak osoby téměř ve všech případech zvolily přelet z **Řecka** (66 osob).

Osoby využívaly k přepravě zejména **osobní vozidla** (332 osob), **dobývková vozidla** (215 osob), **leteckou dopravu** (63 osob), **nákladní vozidla** (51 osob) a **vlak** (33 osob). Nejčastěji pak byly zachyceny na území **KŘP Jihomoravského kraje** (332 osob), **KŘP Vysočina** (116 osob), **KŘP Pražského kraje** (86 osob), **ICP ML Praha-Ruzyně** (68 osob) a **KŘP Ústeckého kraje** (67 osob).

Cílem cesty osob zjištěných při tranzitní nelegální migraci^[1] je nejčastěji zvolená Spolková republika Německo. V jednotkách případů pak ostatní státy západní Evropy.

Česká republika je tak nadále pouze tranzitní zemí.

Stále probíhá zvýšený počet pobytových kontrol a to na celém území České republiky. Kontroly se nezaměřují pouze na dopravní prostředky, ale i na ubytovny a provozovny. Nejvíce sil a prostředků je směřováno do krajů, které jsou tranzitní nelegální migrací nejvíce postiženy.

Zdroj: URBAN, Josef. Tranzitní nelegální migrace v ČR v období od 1. 1. 2023 do 30. 6. 2023. *Policie České republiky – Služba cizinecké policie* [online]. 18. července 2023 [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/tranzitni-nelegalni-migrace-v-cr-v-obdobi-od-1-1-2023-do-30-6-2023.aspx>

²¹ UHEREK, Zdeněk, Věra HONUSKOVÁ, Šárka OŠŤÁDALOVÁ a Vladislav GÜNTER. *Migrace: historie a současnost*. Ostrava: Občanské sdružení PANT, 2016. Moderní dějiny (Občanské sdružení Pant). ISBN 978-80-905942-9-6.

3 Migrace na území České republiky

Můžeme hovořit o vnitřní migraci. Jde o smíšenou formu migrace, kdy lidé neopustí hranice státu. Tito lidé se přesouvají v rámci území daného místa. Tento přesun klasifikujeme, jako přesun do sousední vesnice nebo přesun několik set kilometrů od stávajícího bydliště. Důvody takového přesunu jsou často ekonomické. Migrující lidé tak na území České republiky cestují mezi Čechy, Moravou a Slezskem.

V rámci těchto regionů narazíme na regionální odlišnosti a možná i specifika místního dialektu, (tzv. nářečí). Pozitivní na této migraci je, že jazyk a kulturní zvyklosti jsou stejné. Liší se jen v historickém kontextu, a to dodržování tradičních zvyklostí.

Vnitřní stěhování zaznamenáváme již i u migrantů/cizinců na našem území. Vidíme, že cizinci se stěhují více než občané České republiky do velkých měst. Tento trend zaznamenáváme již dlouhodobě. Migrující cizinec není tak vázán na dané místo, a tedy zábrany či nerozhodnost místo opustit je pro něj snadnější než pro domorodce. Částečně zde také hrají roli vazby na jiné příslušníky rodiny, a především jde o ekonomický přínos pro migranta. Více migrující jsou cizinci, kteří jsou z rozvojových zemí pracujících na nekvalifikovaných pozicích. Zato cizinci pracující v České republice z vyspělých zemí se převážně zdržují ve velkoměstech a nemají tendence se stěhovat.

Vnitřní migraci lze spočítat na základě migračního salda.

$$(E - I = M)$$

M = migrační saldo, I = počet přistěhovalých, E = počet vystěhovalých

Saldo migrace je rozdíl mezi přistěhovalými a vystěhovalými v rámci územní jednotky a je vždy za nějaké období, zpravidla za kalendářní rok. Charakterizuje tedy přírůstek (úbytek) obyvatelstva stěhováním.

Saldo migrace a hrubá míra migračního salda jsou důležitými analytickými nástroji k hodnocení migračního chování obyvatel regionu. Tyto ukazatele nám umožňují analyzovat ziskovost či ztrátovost území vlivem migrace obyvatelstva, resp.

intenzitu změny počtu obyvatel danou migrací vzhledem k počtu bydlících obyvatel.²²

²² Saldo migrace na 1000 obyvatel. *Databáze strategií: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/hkk/ukazatele-indikatory/saldo-migrace-na-1000-obyv>

4 Neregulární migrace

Většina neregulárních migrantů, kteří se do Evropské unie dostanou jsou na základně nelegálního překročení hranice Evropské unie. Primárním cílem neregulárních migrantů je zůstat neviditelní pro systém. Neregulární pobyt některých migrantů je často důsledkem selhání všech ostatních forem legalizace pobytu. K neregulární migraci vysílá jasný signál EU v rámci posílení hlídek na hranici Schengenského prostoru a kontrola migrace v rámci pohraniční a pobřežní stráž Frontexu. Boj s převaděčskými skupinami a přísné trestání převaděčství a celý skupin, které se podílejí na této trestné činnosti. Aktivně vymáhat návratovou politiku k neúspěšným neregulárním migrantům, kteří neuspějí v rámci řízení o pobytový status v rámci Evropské unie.²³

Migranti se dostávají do neregulární situace především následujícími způsoby: překročili hranice státu neoprávněným způsobem (s nepravými dokumenty, bez využití oficiálních hraničních přechodů atp.); nebo vstoupili na území standardním způsobem, ale platnost jejich víz/povolení k pobytu vypršela nebo je jejich pobyt v rozporu s účelem, pro který pobytové oprávnění získali.

Neregulární migrace bývá spojena s řadou negativních jevů, zejména se jedná o převaděčství migrantů a obchod s lidmi a nucenou práci. Nežádá se směšována neregulární migrace s nelegální prací.

Neregulární je často podsouváno neziskovými organizacemi, jako výraz „nelegální migrant“ tak ve své podstatě není pouze politicky nekorektní, ale i právně zavádějící.

Z pohledu našeho zákona pojmenování „neregulární migrace“ nezná, proto budu dále používat spojení nelegální migrace.²⁴

²³ Nový sborník "Neregulární pobyt cizinců v ČR: Problémy a jejich řešení" ke stažení. *Migraceonline.cz* [online]. [cit. 2023-08-10]. Dostupné z: <https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/novy-sbornik-neregulerni-pobyt-cizincu-v-cr-problemy-a-jejich-reseni-ke-stazeni>

²⁴ JELÍNKOVÁ, Marie. Neregulární migrace: 4) Teoretické pojmy. *Encyklopedie Migrace* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.encyclopediaofmigration.org/neregulerni-migrace/>

4.1 Boj Evropské unie s nelegální migrací

EU uzavírá dohody o zpětném přebírání osob za účelem navrácení nelegálních migrantů. Evropský parlament ve své diskuzi dále odsouhlasil navýšení (v dubnu 2019) Frontexu na 10.000 příslušníků do roku 2027. Frontex, podle usnesení parlamentu v roce 2021 o obnovení azylového programu AMIF, a to v letech 2021–2027, by měl přispět k posílení společné azylové politiky, rozvíjet legální migraci v souladu s potřebami členských států, podporovat integraci státních příslušníků třetích zemí a přispívat k boji proti nelegální migraci. Prostředky by také měly sloužit k tomu, aby přiměly členské státy ke spravedlivějšímu sdílení odpovědnosti za přijímání uprchlíků a žadatelů o azyl.²⁵

4.2 Legislativa pobytu v České republice

S legalizací pobytu na našem území je nejvýznamnější legislativní úprava zákona o pobytu cizinců na území České republiky zákon č.326/1999 Sb., o pobytu cizinců ve znění pozdějších předpisů.

Pobytové a azylové řízení na našem území po roce 1989 bylo v kompetenci Policie ČR. V letech 2009–2011 docházelo k postupnému odjímání nepolicejních činností do gesce Ministerstva vnitra ČR, které od 1.1.2009 přebralo oddělení OAMP – Odbor azylové a migrační politiky. Od roku 2011 přebralo celou agendu pobytů cizinců na našem území. OAMP se řídí zákony, zákon č. 326/1999 Sb., zákon o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, a zákon č.325/1999 Sb., zákon o azylu. OAMP se věnuje oblasti mezinárodní ochrany, vstupu a výstupu cizinců na našem území, mezinárodní spolupráci v oblasti azylu, integraci, dlouhodobému a přechodnému pobytu a návratové politice. Sem můžeme zařadit ZZC – Zařízení pro zadržení cizince a SUZ – Správu uprchlických zařízení.

²⁵ Odpověď EU na migraci. *Zpravodajství Evropský parlament* [online]. Vytvořeno 14.07.2017. Aktualizováno 11.11.2021. [cit. 2023-08-10]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/priorities/migrace/20170629STO78629/odpoved-eu-na-migraci>

Zákon o pobytu cizinců č.326/1999Sb. byl při vstupu do EU novelizován, a poté ještě opakovaně několikrát. Tento zákon definuje základní pojmy související s pobytem cizinců, podmínek udělení trvalého pobytu a také možnosti vyhoštění. Zákon dále rozděluje pobyt cizinců na dlouhodobé pobyty, přechodné pobyty a další související pobyty. Se vstupem do EU rozlišujeme cizince na občany EU a tzv. třetí země – tedy cizince mimo EU. Přístup k osobám z EU je legislativně svobodnější než k ostatním cizincům. Občané třetích zemí musí splňovat pro vstup do Schengenského prostoru přísnější pravidla, a to nejen prokázáním se cestovním pasem, který musí být starší tři měsíců po datu předpokládaného odjezdu z území členského státu, ale i další případné vízové či bezvízové povinnosti. Celkově může osoba na našem území pobývat maximálně 3 měsíce ode dne překročení Schengenského prostoru. Cizinec je povinen se po příjezdu nahlásit na cizineckou policii. Na dobu delší než 3 měsíce je cizinec povinen si zažádat o v podobě dlouhodobého víza či přechodného pobytu.

4.2.1 Legalizace pobytu dle zákona o azylu

Zákon č. 325/1999Sb. o azylu – tento zákon je důležitý v řízení o mezinárodní ochraně, tedy pro ty, na které se nevztahuje zákon o pobytu cizinců, kteří si touto cestou chtějí legalizovat pobyt na našem území. Dále je pak pro ty, kteří prchají před válkou, politickým zřízením nebo jim hrozí vážná újma v zemi původu. V takovém případě cizinec požádá při vstupu na naše území, ať už přes zelenou hranici či letecky, o mezinárodní ochranu či azyl. Žádost je přijata a posouzena podle toho, zdali cizinec, ze kterého se stává žadatel o mezinárodní ochranu, splnil dle zákona o azylu podmínky pro udělení doplňkové ochrany či azyl.

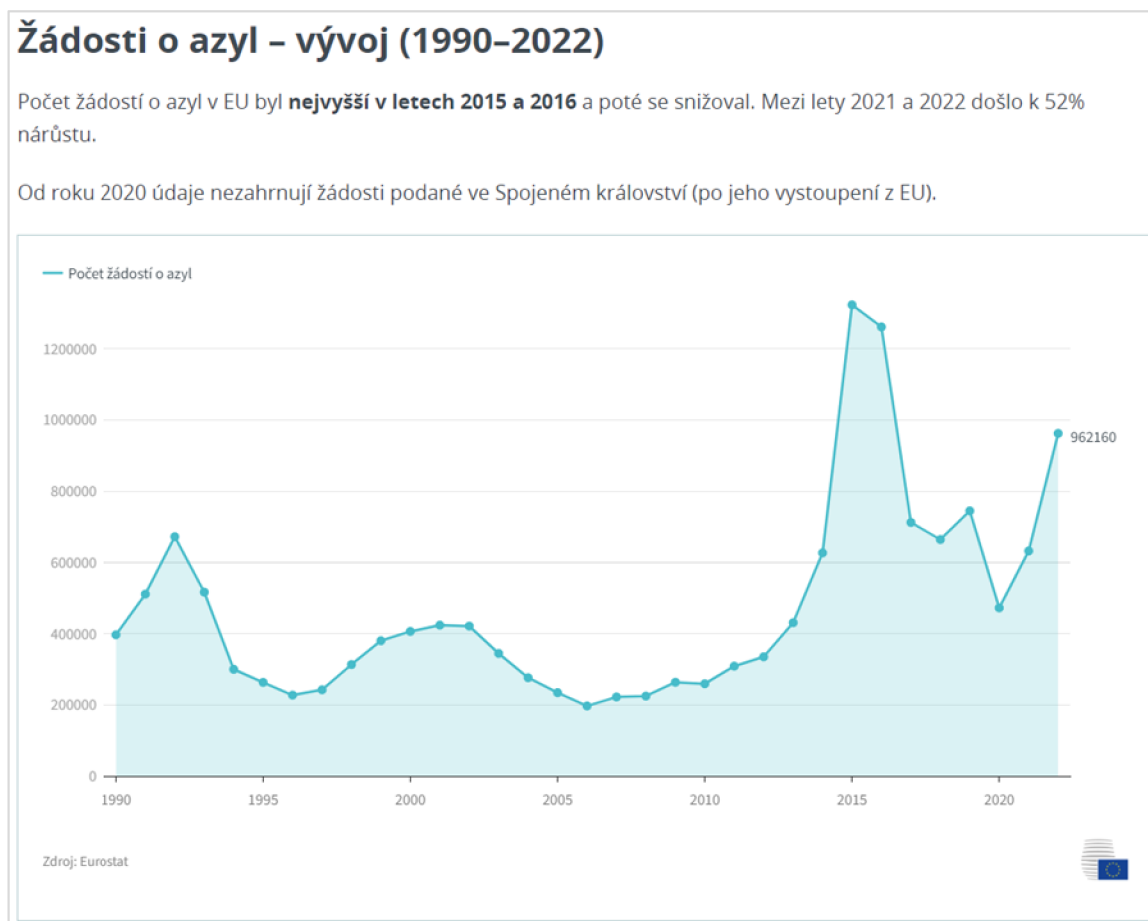
Zákon hovoří o podmínkách a právech, dále o povinnostech cizince, který žádá o mezinárodní ochranu na území České republiky.

Řízení o mezinárodní ochraně

Řízení vede k posouzení skutečností, které uvedl žadatel či žadatelka o mezinárodní ochranu ve své žádosti. Součástí žádosti je poskytnutí základních údajů a základního pohovoru. Daná žádost je poté posouzena na základě dostupných informací, které má k dispozici Ministerstvo vnitra spolu s informacemi, které sdělil žadatel či žadatelka. Po posouzení žádosti následuje

rozhodnutí o udělení azylu, což je forma trvalého pobytu, nebo o udělení doplňkové ochrany, kdy žadatel nesplňuje důvody k udělení azylu, ale byla mu udělena doplňková ochrana, a to na určitou dobu, která je omezena časově.

Obrázek 6: žádosti o azyl – vývoj (1990 – 2022)

Zdroj: Infografika – Počet žádostí o azyl v EU: Žádosti o azyl – vývoj (1990–2022). Evropská rada: Rada Evropské unie [online]. [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/asylum-applications-eu/>

Ministerstvo vnitra ČR je první instancí v řízení o mezinárodní ochraně, které vydává rozhodnutí o udělení či neudělení azylu v zákonné lhůtě. Nelze-li vzhledem k povaze rozhodnutí v dané lhůtě rozhodnutí vydat, může ministerstvo tuto lhůtu přiměřeně prodloužit. Rozhodnutí je pravomocné dnem předání rozhodnutí. Proti negativnímu rozhodnutí lze podat žalobu ke krajskému soudu v místě příslušnému podle místa hlášeného pobytu žadatele či žadatelky. Po dobu řízení o žádosti na I. stupni i během soudního řízení o žalobě proti rozhodnutí ministerstva vnitra, má-li ze zákona odkladný účinek, je žadatel v postavení žadatele o mezinárodní ochranu a nemůže být ze země vyhoštěn. Proti rozhodnutí krajského soudu

o žalobě s negativním rozhodnutím může žadatel podat kasační stížnost k Nejvyššímu soudu v Brně. Při podání kasační stížnosti se z žadatele stává cizinec, který si musí zažádat o strpění dle §78b, zákona o azylu č.325/1999 Sb. O mezinárodní ochranu mohou tyto osoby požádat opakovaně, a to pouze na území České republiky, dále osoby, které jsou ve výkonu trestu, ve vyšetřovací vazbě, v zařízení pro zajištění cizinců, dále při příletu v Praze Ruzyni – Letiště Václava Havla nebo v přijímacím středisku Zastávka. V přijímacím středisku je cizinec povinen strávit zákonnou dobu za účelem provedení identifikačních úkonů, sepsání žádosti o mezinárodní ochranu, lékařské vyšetření apod. Po provedení prvotních úkonů je žadatel umístěn do pobytového střediska. Po podání žádosti o odchod na privát odchází žadatel do soukromí. Pobytové středisko slouží žadatelům po celou dobu řízení o mezinárodní ochraně, a to až do pravomocného rozhodnutí, a dále po podání žaloby do pravomocného rozhodnutí soudu o žalobě. Tato střediska jsou v Kostelci nad Orlicí, Havířově a Zastávce. Další zařízení jsou v Bělé Jezové, Bálkové a ve Vyšních Lhotách.

Obrázek 7: Země původu žadatelů o azyl (2022)

Zdroj: Infografika – Počet žádostí o azyl v EU: Země původu žadatelů o azyl (2022). Evropská rada: Rada Evropské unie [online]. [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/asylum-applications-eu/>

4.2.2 Dočasná ochrana cizinců

Zákon č. 221/2003 Sb. o dočasné ochraně, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 65/2022 Sb. Zákon o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ze dne 17. března 2022 o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace.

Zákon hovoří o dočasné ochraně jako o nástroji, kterým lze ve specifických a naléhavých případech některým skupinám uprchlíků zlegalizovat pobyt na základě splnění podmínek, které jsou upřesněny v zákoně. Zákon řeší dlouhodobý pobyt uprchlíků na našem území, kteří přicházejí ve velkém počtu. Rozdílné oproti žadateli o mezinárodní ochranu je například neprokazování individuálního pronásledování, což je zřejmé už z definice. Dočasná ochrana by neměla trvat věčně.

Na základě momentální situace, která je na Ukrajině, došlo k úpravě zákona o dočasné ochraně pod pracovním názvem „Lex Ukrajina“.

Ke konci roku 2022 bylo v České republice vydáno celkem 473 216 dlouhodobých víz za účelem dočasné ochrany. Česká republika měla v roce 2022 největší počet osob se statutem dočasné ochrany v rámci EU v přepočtu na obyvatele.

Ruská agrese na Ukrajině (24.2.2022)

Od počátku ruské agrese na Ukrajině do konce března 2023 přišlo z Ukrajiny do EU přes hraniční přechody s Polskem, Slovenskem, Maďarskem a Rumunskem přes 17,9 mil osob, z toho 15,5 mil občanů Ukrajiny. K 31. březnu 2023 bylo evidováno okolo 4 mil aktivních registrací o dočasnou ochranu, přičemž v přepočtu na obyvatele největší počet osob se statutem dočasné ochrany registrovala ČR.

Meziročně byl zaznamenán výrazný nárůst u cizinců s povoleným pobytem na území ČR o 159,4 % z důvodu vysokého počtu občanů Ukrajiny (uprchlíků),

jimž bylo uděleno speciální dlouhodobé vízum za účelem strpění / dočasné ochrany na území ČR na základě válečného konfliktu v jejich domovské zemi.^{26 27}

Počet lidí prchajících na celém světě před pronásledováním, konflikty a násilím dosáhl rekordních 89,3 milionu. Zhruba 36,5 % z nich tvoří děti.

4.3 Evropská unie a migrace

Do budoucna bude Evropská unie stále větším lákadlem pro migranty, a to z důvodů stability, budou hledat útočiště lidé unikající před konflikty, změnami klimatu a chudobou. Z pohledu Evropského parlamentu by měla být solidarita na prvním místě a tím i spravedlivé přerozdělení migrantů/uprchlíků na své území. Ze kterých se stávají žadatelé o mezinárodní ochranu při vstupu do EU.

Všechny členské státy by se měli podílet na zodpovědnosti za žadatele o mezinárodní ochranu. Pokud by daná země nereflektovala dané nařízení bude mít značně omezen přístup k financím z EU. Evropský parlament navrhuje tříleté přechodné období, kdy v tomto období bude docházet k automatickému přidělování žadatelů, které má přijmout na své území. Tento podíl se vypočítává dle HDP (hrubý domácí produkt) a velikosti populace. Podporu tomuto projektu má dát Agentura Evropské unie pro azyl.

Po přijetí migrantů / uprchlíků by měli být dodržovány základní bezpečnostní pravidla, jako sejmутí otisků prstů, při žádosti o mezinárodní ochranu a ověření identity dle dostupných azylových systémů a databází v rámci Evropské unie.

Zvláštní pozornost, tak jak je to nastaveno i dnes by měli mít nezletilí bez doprovodu a staří lidé, a zvláště zranitelné skupiny. Mělo by se dbát na věk, psychické rozpoložení při základních úkonech při žádosti o mezinárodní ochranu. Zvláště pak u nezletilých určit opatrovníka. V řízení by se pak měli zohlednit informace, zda žadatel nemá vazbu na nějaký stát EU, a to z důvodů rodinných

²⁶ Zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2022-65>

²⁷ Čtvrtletní zpráva o migraci za IV. čtvrtletí 2022. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. 13. února 2023 [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zprava-o-migraci-za-iv-ctvrtletni-2022.aspx>

vazeb či jiné sloučení. Jde o to rodiny slučovat a relokovat dle vazby, kterou žadatel prokázal a je v takovém případě přínosem pro žadatele.

V roce 2015 Evropská unie zaznamenala 1,83 milionů pokusů o nelegální překročení hranice do EU. V posledních letech se pokusů o překročení hranice EU výrazně zmenšila, a to převážně z důvodu uzavření hranic v pandemii COVID-19. Ale, aktuální dění ve světě spíše ukazuje, že budeme čím dál častěji čelit migračním vlnám, jak z důvodu klimatických změn, tak ekonomické nestability v jiných koutech světa.

Posílení azylového systému je nedílnou součástí, kterou musí země Evropské unie učinit. Aby, se celkový systém pobytové a azylové politiky nerozpadl.

Dne 8. června 2023 dosáhla Rada dohody ohledně dvou návrhů nařízení týkajících se azylu a migrace.

Zabezpečení vnější hranice je další z navržených návrhů, které by měla zajistit, aby solidarita se státy v první linii byla povinná. A usnadnit více přístup k legálnímu způsobu migrace ve spojitosti k usnadnění v návratové politice v spolupráci se třetími zeměmi neúspěšných migrantů a zrychlit azylovou proceduru.

Dále je uvedeno na stránkách Evropského parlamentu, že Evropská unie by se měla zasadit s větší intenzitou o integraci a napomoci tomu mají programy spojené s jazykovými kurzy a všeobecného vzdělávání.

„Komise EU pro migraci a azyl, má za cíl chránit práva a spravedlnost pro občany EU. Společná migrační politika zahrnuje body,

- ochrana těch, kteří potřebují přístřeší,
- omezení nelegální migrace,
- záchrana životů na moři a zabezpečení vnějších hranic EU,
- zaručení volného pohybu osob v rámci Schengenského prostoru,
- lepší organizace legální migrace,
- lepší integrace státních příslušníků třetích zemí do společností EU.

Cílem těchto bodů je, zajistit, aby členské země společně prováděly společný azylový systém, který směřuje ke snížení nelegální migrace. A s tím je spojena ochrana vnějších hranic, kde má významnou úlohu agentura Frontex.

Dále zajistí vnitřního fungování v rámci Schengenského prostoru. V další fázi podporovat legální migraci. A spolupracovat se zeměmi mimo EU a podporovat repatriaci nelegálních migrantů.²⁸

5 Islámský radikalismus

Mezi nejznámější radikální ideologie islámu v současnosti patří: a) salafismus, resp. salafia jihadia, /wahabismus: jedná se o fundamentalistické ideologie, které odmítají jiné zdroje než základní náboženské texty (Korán, Hadísy). Na salafistické ideologii staví Al Qaeda, Daesh, Al Shabab, ad. b) Muslimské bratrstvo je umírněnější než salafismus. Kromě koránu a Hadísu toleruje také místní zvyklosti, historické odkazy a různé legislativní výklady.²⁹

Radikalizaci lze obecně definovat jako proces, ve kterém se formují názory „víry“ a postoje, které u jednotlivce mohou snadno vést k následnému páchání teroristických činů. Teroristické činy a násilí jsou de facto výsledkem nebo přímým důsledkem radikalizačního procesu. Radikalizace může být na úrovni jedince nebo skupiny osob. Procesy radikalizace souvisejí se všemi formami terorismu, ať už jde o terorismus politický, náboženský nebo separatistický. Aktuálně neexistuje žádná všeobecně uznávaná definice či shoda na tom, co přesně je radikalizace, a to jak na akademické, tak i na vládní úrovni. Proces radikalizace vede k prosazování názorů, postojů a ideologií, které jsou běžně vnímané jako radikální, přičemž o míře radikalizace rozhoduje společenské klima dané společnosti v konkrétním čase.³⁰

²⁸ Nový pakt o migraci a azylu. *Evropská komise: Oficiální internetová stránka Evropské unie* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/new-pact-migration-and-asylum_cs

²⁹ Radikalizace: Islámský radikalismus. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/clanek/ostatni-hybridni-hrozby-radikalizace.aspx>

³⁰ SMOLÍK, Josef. *Psychologie terorismu a radikalizace: jak se z beránků stávají vlci* [online]. 1. vydání. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2020 [cit. 2023-07-17]. ISBN 978-80-7509-724-8. Dostupné z: <https://www.pf.ujep.cz/wp-content/uploads/2020/10/14-Psychologie-terorismu.pdf>. s. 81,82.

Radikální islamismus – jde o náboženský charakter ultrakonzervativních skupin až po radikální zneužívání terorismu s cílem vybudovat jiné formace islámu. Sem můžeme zařadit aktivity Talibánu a Al-Káidy.

Islamistická radikalizace je problém, který se do současné doby ČR spíše vyhýbá, a to zejména kvůli tomu, že zdejší muslimská komunita je relativně malá a poměrně dobře integrovaná do většinové společnosti.^{31 32}

5.1 Boj s radikalizací v EU

Prostor, ve kterém se lidé mohou radikalizovat, poskytují nejen on-line sítě, ale i sítě fyzické. Teroristické organizace mohou velmi účinně cílit na konkrétní skupiny. O některých extremistických organizacích je také známo, že cílí na školy, univerzity a místa spojená s praktikováním víry, jako jsou například mešity. Cílí také na sítě, které spojují učitele, policisty, vězeňské orgány a další pracovníky z celé Evropy, kteří přicházejí do styku s lidmi, jež byli nebo jsou vůči radikalizaci zranitelní.

Europol vyhledává na internetu teroristické materiály a předává je hostitelským platformám. V prosinci 2020 schválil Evropský parlament strategii o bezpečnosti EU na období 2020–2025 a novou protiteroristickou agendu, jejímž cílem je předcházet radikalizaci, a to například poskytováním příležitostí ohroženým mladým lidem a podporou rehabilitace radikalizovaných vězňů. Jelikož se tato hrozba vyvíjí, musí se vyvíjet i naše spolupráce při jejím potírání. Nadnárodní povaha teroristických sítí vyžaduje rozhodný společný přístup na úrovni EU, který ochrání a podpoří naši pluralitní společnost, společné hodnoty a evropský způsob života. Občané mají právo cítit se ve svých domovech a na ulicích,

³¹ Radikalizace. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/clanek/ostatni-hybridni-hrozby-radikalizace.aspx>

³² Radikalizace v EU: Co vlastně znamená a jak jí předcházet? *Zpravodajství Evropský parlament* [online]. Vytvořeno: 27.1.2021. Aktualizováno: 21.09.2021. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/security/20210121STO96105/radikalizace-v-eu-co-vlastne-znamen-a-jak-ji-predchazet>

ale i na internetu, bezpečně. EU musí hrát při zajišťování této bezpečnosti klíčovou úlohu.³³

Radikalizace v EU je stále naléhavější a stále více rostoucí přeshraniční hrozbou. Nejde o nový fenomén, ale stále představuje zásadní výzvu, a to z důvodu nových technologií a rostoucí polarizace společnosti. „polarizace jde o proces odlišování či rozdělování do skupin, „což může vést k rozkladu společnosti“.

Evropská komise definuje jako hrozbu přetrvávající hrozbu takzvané „domácí radikalizace“. Jde o fenomén, kdy lidé přejímají názory a myšlenky, které by mohli vést k teroristickým činům. Radikalizace je jen zřídka kdy poháněna pouze je ideologií či náboženstvím. Často začíná u jednotlivce, který je frustrován svým životem, společností nebo domácí či zahraniční politikou své vlády. Nejedná se o jeden profil či typ osoby, která by byla náchylnější se zapojit extrémistického proudu. Pro nábor radikálů představují lidé z marginalizované komunity „jako příklad lze uvést romskou komunitu“, která se potýká s diskriminací nebo ztrátou identity.

Zapojení Evropské unie do konfliktů, které jsou v Afghánistánu či Sýrii je považováno za jeden z radikalizačních efektů, a to zejména v komunitě migrantů.

Můžeme dále říci, že jeden z hlavních kanálů pro šíření extrémistických názorů či náboru jednotlivců jsou sociální sítě. Sociální média zvětšila svůj dosah džihadistickým i krajně pravicovým skupinám a tím poskytla přístup k většímu počtu cílových uživatelů. Teroristické organizace mohou velmi účinně cílit na konkrétní skupiny a tím zvětšovat své počty.³⁴

³³ Radikalizace v EU: Co vlastně znamená a jak jí předcházet? *Zpravodajství Evropský parlament* [online]. Vytvořeno: 27.1.2021. Aktualizováno: 21.09.2021. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/security/20210121STO96105/radikalizace-v-eu-co-vlastne-znamen-a-jak-ji-predchazet>

³⁴ Radikalizace v EU: Co vlastně znamená a jak jí předcházet? *Zpravodajství Evropský parlament* [online]. Vytvořeno: 27.1.2021. Aktualizováno: 21.09.2021. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/security/20210121STO96105/radikalizace-v-eu-co-vlastne-znamen-a-jak-ji-predchazet>

5.2 Islám

Islám je jedno ze světových náboženství založené Muhammadem čerpající z Judaismu. Základem islámu je idea jednoho Boha a jeho proroka Muhammada, který se opírá o 5 „sloupů víry“ – vyznání víry, modlitbu, půst v měsíci ramadánu, almužnu (zakát) a pouť do Mekky.

Vyznavači islámu, muslimové, jsou diferencováni do dvou hlavních větví, sunny a šíity. Dvě základní větve islámu mají shodnou základní doktrínu, ale výrazně se liší v organizaci náboženské obce. Největší část muslimů patří do skupiny sunnitů.

Jejich pojmenování je od Sunni, což je soubor textů o životě a činech proroka. Druhá skupina, šíité, se oddělila na základě odlišného názoru na volbu nástupce. Podle šíitů o nástupci rozhoduje Bůh, tzn. nástupcem je dědic Mohameda. Posílení svébytnosti kultury islámu a obnovení islámské civilizace je cílem islámského fundamentalismu. Sociální učení islámu vzniklo na bázi koránu a dalších zdrojů „šaría“, kodexu islámského práva, což je hadís (vyprávění o slovech a činech Muhammadových), idžma (shromáždění náboženských autorit) a kijás (výklad jednotlivého právního případu pomocí koránu nebo sunny, což chybí u šíitů). Mnohoznačnost některých formulací koránu dovoluje různý výklad, což se projevuje v přizpůsobování se učení islámu různým neislámským ideologiím. Boží slovo je obsaženo v Koránu. Učení islámu přikazuje určité přerozdělení majetku prostřednictvím „zakátu“ u všech a „sadaqy“ u některých, tzv. dobrovolná almužna majetných muslimů. V Koránu je velmi obtížné číst, a to nejen z důvodu jeho náročného stylu, ale také pro členění Koránu do 114 kapitol, které nemají žádnou logickou návaznost ani chronologické či tematické uspořádání. Kapitoly jsou řazeny dle délky textu. Obsah Koránu připomíná biblické příběhy, kde se klade důraz na Boží moc a její znamení a na posmrtnou odměnu nebo trest.

Země s největší populací muslimů jsou v Indonésii, Pákistánu, Bangladéši, Indii, Nigérii, Egyptě atd.

6 Terorismus

Celý svět je neustále ohrožován teroristickými útoky. Společně s organizovaným zločinem patří mezinárodní terorismus k současným nejzávažnějším rizikům, která ohrožují lidskou civilizaci.

V rámci Evropské rady bylo sjednáno několik úmluv, a to o potlačování terorismu a Evropská úmluva o prevenci terorismu.

Terorismus vychází z latinského „terrere“ hrozit, strašit. Zakotvení v našem trestním řádu nalezneme v §311 v zákoně č. 40/2009 Sb., – Teroristický útok.

Pro terorismus existuje řada definic. Oficiální definice v ČR, kterými se řídí orgány státní správy a bezpečnostní složky.

Definice terorismu dle terminologického slovníku Ministerstva vnitra ČR, „*Terorismus je plánované, promyšlené a politicky motivované násilí, zaměřené proti nezúčastněným osobám, sloužící k dosažení vytčených cílů.*“³⁵

6.1 Terorismus a současná situace v EU

Zájmem členských států je džihádistický terorismus a s ním úzce související fenomén zahraničních teroristických bojovníků, kteří cestují z oblastí konfliktu, jako je Sýrie či Afghánistán. Nebo se již nacházejí na území Evropské unie.

Útoky v EU ukazují záměr a schopnost džihádistických teroristů způsobit masové ztráty městskému obyvatelstvu.

Pečlivě naplánované útoky nadále ukazují zvýšenou hrozbu pro EU ze strany extremistické menšiny působící na Blízkém východě v kombinaci se sítí lidí narozených a vychovaných v EU, kteří se často radikalizují v krátké době a kteří prokázali ochotu a schopnost jednat jako zprostředkovatelé a aktivní spolupachatelé terorismu.

³⁵ Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. *Ministerstvo vnitra ČR: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality* [online]. Aktualizován 7. 6. 2016 [cit. 2023-08-09]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>

Europol, má za úkol podporovat orgány členských států v boji proti terorismu a extremismu, budovat bezpečnější Evropu a udržovat obraz o současných hrozbách. “V lednu 2016 zřídil Europol Evropské centrum pro boj proti terorismu (ECTC), které odráží rostoucí potřebu EU posílit svou reakci na hrozbu terorismu a zajistit tak účinnou reakci na tuto výzvu“.³⁶

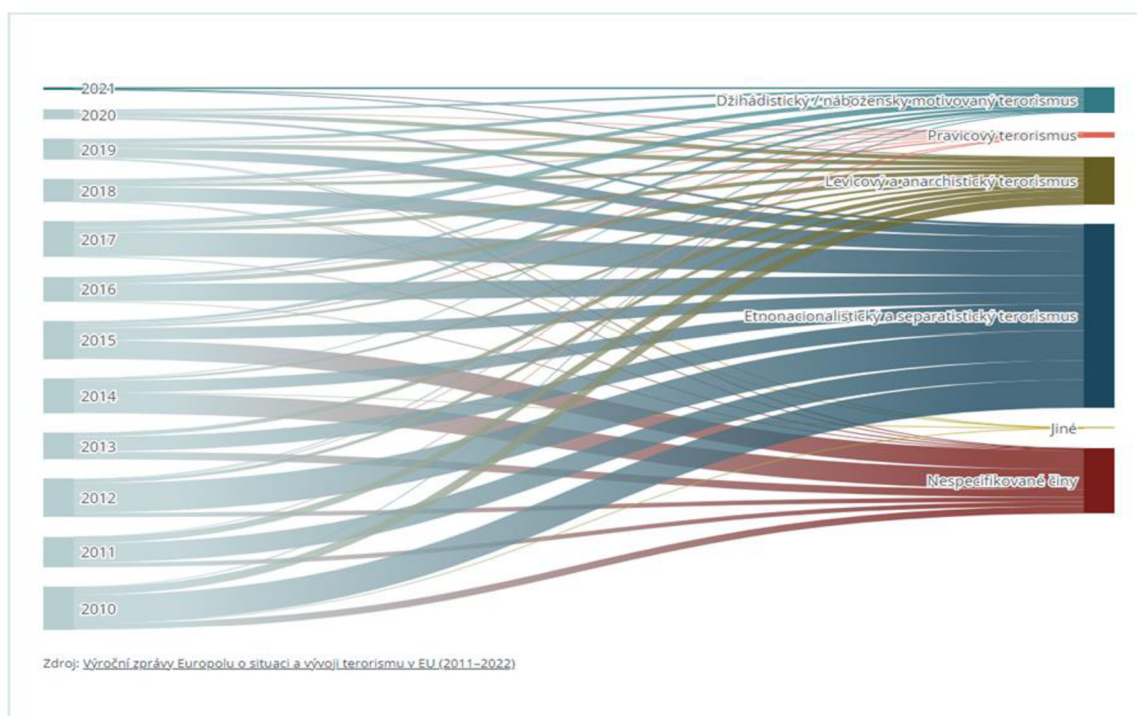
6.2 Terorismu v EU

Zpráva o situaci a vývoji terorismu je pro EU a pro Europol nejvyšší prioritou, což znamená, že TE-SAT je jednou z nejvýznamnějších strategických analýz Europolu. (Europol – organizace patřící pod Evropskou unii, která se zabývá prevencí a potíráním organizované trestné činnosti).

Terorismus představoval pro členské státy EU vážnou hrozbu i v roce 2022. V EU bylo zaznamenáno 28 dokonatých, neúspěšných nebo zmařených útoků. Bylo dokonáno 16 útoků, z nichž většina byla připisována levicovému a anarchistickému terorismu (13), dva džihádickému terorismu a jeden pravicovému terorismu.

³⁶ Terorismus v EU v číslech: počty útoků, obětí a zatčení v roce 2020. *Zpravodajství Evropský parlament* [online]. 20.08.2021 [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20210628STO07262/terorismus-v-eu-pocty-utoku-obeti-a-zatceni-v-roce-2020>

Obrázek 8: Teroristické útoky v EU podle typu (2010–2021).

Zdroj: Infografika – Terorismus v EU: fakta a čísla. *Evropská rada: Rada Evropské unie* [online]. Aktualizováno: 28. 2. 2023 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/terrorism-eu-facts-figures/>

V roce 2022 zatklý donucovací orgány členských států EU 380 osob za trestné činy související s terorismem. Většina zatčení byla provedena na základě vyšetřování džihádistického terorismu ve Francii (93), Španělsku (46), Německu (30) a Belgii (22).

V roce 2022 bylo v soudních řízeních týkajících se teroristických trestných činů vyneseno 427 usvědčujících a osvobozujících rozsudků. Všechna soudní řízení týkající se pravicového a levicového terorismu skončila odsouzením, zatímco míra odsouzení v případě džihádistického terorismu činila 84 % a v případě separatistického terorismu 68 %.

Většina levicových teroristických útoků byla spáchána za použití improvizovaných zápalných zařízení, urychlovačů hoření a improvizovaných výbušných zařízení. Tři smrtelné útoky zaznamenané v roce 2022 provedli džihádističtí teroristé s použitím bodné zbraně a škrčení a pravicový terorista s palnou zbraní.

V EU se mezi příznivci džihádismu stále méně projevuje příslušnost k určitým skupinám, jako jsou Islámský stát a al-Káida. V roce 2022 několik členských států

oznámilo, že podezřelí džihádisté shromažďují a šíří propagandistické materiály pocházející od Islámského státu a al-Káidy, včetně určitých materiálů z doby před rozdělením obou teroristických organizací.

Pravicoví teroristé a extremisté šíří množství ideologických názorů, především na internetu. Pokud jde o témata a ideologie, jsou většinou různorodé a často protichůdné, a málokdy v nich nalezneme společný prvek. Projevy teroristů a extremistů na internetu podněcuje současný vývoj v reálném světě, který koresponduje s jejich vlastními pocity křivdy.

Hlavním terčem násilných útoků levicových a anarchistických extremistů byli v roce 2022 policisté. Tyto násilné útoky byly promyšlenými a cílenými útoky na policejní orgány, a to jak během služby, tak mimo ni, včetně útoků na soukromá vozidla a domovy policistů.

Hlavními prostředky propagandy a radikalizace terorismu a násilného extremismu a náboru zranitelných osob za těmito účely zůstaly internet a technologie. Zdá se, že v teroristických a násilně extremistických kruzích získaly oblibu kromě platform sociálních médií, veřejně dostupných aplikací pro zasílání zpráv, on-line fór a platform pro videohry také decentralizované platformy, které významně narušují sledování a vyšetřování ze strany donucovacích orgánů.

Ačkoli teroristé a násilní extremisté vyznávají rozdílné ideologie a pocházejí z různých prostředí, mají společné zájmy a praktiky. Příkladem mohou být stejná témata, používání stejného digitálního prostředí a podobné metody šíření obsahu.

Nejviditelnější reakce na útočnou válku Ruska proti Ukrajině byly zaznamenány v prvních měsících války, převážně v pravicovém extremistickém prostředí, kde se zhmotnily v příspěvcích na internetu a v omezeném počtu stoupců pravicového extremismu, kteří se vydali na bojiště. Ačkoli se zdá, že zájem o válku v tomto prostředí po zbytek roku 2022 postupně opadal, dezinformace a zkreslené informace o konfliktu by mohly stále podněcovat teroristické a násilné extremistické projevy, a to bez ohledu na šířenou ideologii.³⁷

³⁷ Zpráva o situaci a vývoji terorismu v EU. *Europol* [online]. 2023 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/TE-SAT%202023%20-%20Shrnuti%CC%81.pdf>

6.3 Boj proti terorismu v EU

Existují náznaky, že práce EU v boji proti terorismu se vyplácí. V letech 2019 až 2021 bylo v členských státech EU zatčeno 1560 osob pro podezření z trestných činů souvisejících s terorismem.

Během stejného období bylo v celé EU zmařeno asi 29 džihádistických nebo extrémně pravicových spiknutí. V roce 2021 došlo v členských státech k 15 teroristickým incidentům ve srovnání s 57 v roce 2020.

V reakci na teroristické útoky 9/11 v USA v roce 2001 sestavila EU svůj "seznam teroristů", v němž jsou identifikovány osoby, skupiny a subjekty zapojené do teroristických činů a podléhající omezujícím opatřením. Od roku 2016 může EU zmrazit majetek a zakázat cestování teroristům spojeným se skupinami Al-Káida a Islámský stát.

Bitva o vyhladovění finančních prostředků teroristických skupin v posledních letech pokračuje. EU zavedla přísnější pravidla proti praní špinavých peněz – ztěžuje skrytí finančních prostředků za fiktivními společnostmi – a delší tresty pro ty, kdo je poruší.

S cílem řešit fenomén zahraničních teroristických bojovníků rozšířila EU definici toho, co se považuje za teroristický trestný čin, tak, aby zahrnovala cestování do EU, z EU nebo v rámci EU za účelem připojení se k teroristické skupině, získávání finančních prostředků pro teroristickou skupinu nebo absolvování teroristického výcviku. To znamená, že opatření EU mohou lépe zacílit na celou síť.

Hrozba terorismu samozřejmě nezačíná a nekončí na evropských hranicích. Bezpečnost občanů je přímo ovlivněna tím, co se děje jinde. EU nadále spolupracuje s mezinárodními organizacemi a třetími zeměmi na sdílení informací zaměřených na zajištění bezpečnosti občanů na celém světě a protiteroristický koordinátor EU hraje v této práci důležitou úlohu.

Například poté, co měl Europol přístup ke jménům více než 4 500 teroristů zadržených v severovýchodní Sýrii, byl seznam členskými státy přezkoumán

a vložen do Schengenského informačního systému. Evropské státy tak dokázaly tyto jedince identifikovat a zabránit jim ve vstupu na své území.

Vnější činnost EU přitom zahrnuje podporu států při zlepšování jejich soudních systémů a kapacit v oblasti vymáhání práva a při začleňování prevence radikalizace do jejich bezpečnostních programů.

Sdílení informací má zásadní význam pro sledování teroristické činnosti přes hranice a EU usnadnila vnitrostátním donucovacím orgánům výměnu údajů.

Užší spolupráce přináší stále větší dividendy. Mezi lety 2015 a 2019 se počet osob spojených s terorismem v databázi Europolu zvýšil o 267 %. Další zdroj – Schengenský informační systém, který byl vyvinut na pomoc při bezpečnosti a správě hranic v Evropě – brzy umožní sdílení více informací o teroristech, přičemž Europol bude zahrnut do varování vnitrostátních orgánů. A pro účely vymáhání práva si členské státy EU vzájemně poskytují přímý přeshraniční přístup ke konkrétním databázím DNA, otisků prstů a registrace vozidel.

Podrobnosti o itinerářích cestujících v letecké dopravě, zavazadla, kontaktní a platební údaje, které jsou shromažďovány při letech osob do a z EU, předají letecké společnosti vnitrostátním orgánům. Ty mohou mít zásadní význam při sledování těch, kteří jsou vnímáni jako hrozba, a při stíhání teroristů.³⁸

6.4 Teroristické události v EU

Evropa byla a je neustále v pohotovosti ohledně teroristických útoků, které jsou na starém kontinentu spojeny s radikálním Islámem a mají spojitost s migranty. Po migrační vlně velkého rozsahu byly v Evropě uskutečněny teroristické útoky, a to v nevídaných rozměrech.

13. 11. 2015 – provedla skupina teroristů sérii útoků pomocí výbušnin a střelných zbraní proti civilnímu obyvatelstvu v Paříži. Tento útok si vyžádal 130 mrtvých

³⁸ The EU's work to tackle terrorism. *European Council: Council of the European Union* [online]. Poslední aktualizace: 3. srpna 2022 [cit. 2023-08-10]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/eu-response-to-terrorism/#group-section-Facts-and-figures-ZTQd0BwPwu>

a 413 zraněných osob. Dva útočníci přišli do země s padělanými doklady přes Řecko za pomoci migrační vlny, kde byli zaregistrováni jako běženci.

22. 3. 2016 – tři sebevražední atentátníci provedli pumový útok v Bruselu na letišti. Všichni tři atentátníci byli Belgičtí občané narozeni v rodinách přistěhovalců z Monaka. Jeden ze strůjců útoků bojoval v jednotkách Islámského státu a do Evropy se vrátil, jako uprchlík přes Řecký ostrov Leros. Při útocích zemřelo 32 lidí a 340 bylo zraněno.

14. 7. 2016 – při probíhajících oslavách ve Francouzském městě Nice najel islamista tuniské národnosti nákladním vozidlem do lidí na promenádě. Zemřelo 86 osob a přes 400 bylo zraněno.

19. 12. 2016 – najel Tunisian s ukradeným kamionem do davu lidí na vánočním trhu v Německu. Usmrceno bylo 12 lidí a přibližně 50 zraněných.

Ve výroční zprávě Europolu o situaci v oblasti terorismu v EU je tato problematika nejvyšší prioritou pro EU a Europol. TE – SAT, který je jednou z jejich nejvýznamnějších strategických analýz, která je připravována odborníky z Europolu a je založena na informacích poskytnutých a ověřených členskými státy EU. A skrze něj, Europol informuje politiky a pracovníky donucovacích orgánů spolu s veřejností o vývoji související s terorismem. Terorismus zůstává klíčovou hrozbou pro vnitřní bezpečnost EU. TE – SAT v roce 2022 potvrzuje, že největší hrozbou spojenou s potencionálními teroristickými a násilnými extrémistickými útoky v EU zůstávají osamělí aktéři spojení s džihádistickým a pravicovým extrémismem.

Dopad pandemie COVID-19 na terorismus byl zvláště viditelný z hlediska zranitelnosti jednotlivců vůči radikalizaci z důvodů sociální izolace a více času stráveného v online prostředí, které usnadňuje radikalizaci, a to zejména mezi mladšími lidmi. Online prostředí využívají násilní extrémisté a teroristé všech ideologií ke spojení, sdílení pokynů a šíření propagandy. Tato izolace poukázala na jiné zaměření pozornosti, a to na biologické zbraně, jako jsou viry.“

K jakémukoliv potlačení islámské radikalizace ve spojitosti s terorismem je ve financích. K potlačení tohoto rizika je potřeba kontrola finančních toků a zdrojů, kterými by tyto organizace financovali nákupy zbraní či byla podporována

terroristická organizace. Stíhání a zničení zázemí teroristů a jejich podporovatelů zvyšuje odolnost vůči těmto skupinám. Jde o základní kameny v ideologii, penězích a lidech.

6.5 Česká republika v boji proti terorismu

Zhoršená bezpečnostní situace v Evropě dolehla na ČR zatím jen okrajově. Přesto se musíme věnovat plné škále hrozeb, se kterými se kontinent potýká. Nelze podceňovat ani případné vojenské hrozby. Vnitřní bezpečnost nezasahuje jen do tradičních oblastí, jako je extrémismus, radikalizace nebo organizovaný zločin, kde je v evropském kontextu aktuálně zaznamenávána narůstající trestná činnost v oblasti převaděčství. Naši bezpečnost ohrožují i hrozby relativně nové a souvisí s válkou nebo kybernetickými útoky, které jsou organizované. Svět se globalizuje a lokální problémy se přelévají z kontinentu na kontinent a toto může mít zásadní vliv na bezpečnostní vývoj v naší zemi. V auditu národní bezpečnosti je zpracováno několik kapitol a každá vláda by měla mít za prioritu eliminovat a minimalizovat hrozby zde uvedené. Jejich dopady na společnost by měli být eliminovány se všemi negativními aspekty na život společnosti.

Současný terorismus má řadu příčin, avšak většina z nich má svůj původ za hranicemi České republiky. Proto by se měla Česká republika aktivně zapojit do stabilizace bezpečnostního prostředí jak v Evropě, tak i mimo Evropu.

Za terorismus lze označit jednání, které je politické, náboženské či jinak ideologicky motivované. Svoji sílu užívá jako hrozbu pro vytvoření strachu.

Audit národní bezpečnosti by měl zhodnotit rizika terorismu plynoucí ze vztahu k ČR. K tomu je potřeba vzít v úvahu aktuální nastavení bezpečnostního systému a zhodnotit jeho nedostatečnosti, případně přijmout doporučení ke zlepšení tam, kde je to s přihlédnutím k veškerým opatřením vhodné. Tedy vycházet z kvalitní analýzy rizik a vynaložené síly a prostředky by měly odpovídat významu konkrétní hrozby.

Bezpečnostní hrozby, které ČR musí zvládnout, případně jim zabránit, tak v případě jejich propuknutí musí umět těmto hrozbám hlavně efektivně čelit.

Jde o celospolečenské dopady, kterým by v případě teroristického útoku čelila celá společnost (psychologické, ekonomické a politické dopady).³⁹

³⁹ Audit národní bezpečnosti. *Databáze Strategii* [online]. 2016 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mv/strategie/audit-narodni-bezpecnosti>

7 Boj s nelegální migrací, islámskou radikalizací a terorismem

7.1 Národní akční plán

Je to nejvýznamnější dokument České republiky v boji proti terorismu. Národní akční plán sjednocuje všechny základní úkoly, které díky jejich splnění zvyšují připravenost země na případný teroristický útok. V národním akčním plánu je i jasné vymezení orgánů odpovědných za boj proti terorismu, kterými jsou Vláda České republiky, Bezpečnostní rada státu, Ústřední krizový štáb, Ministerstvo vnitra ČR a Zpravodajská služba. V tomto plánu je představena i deklarace země o schopnostech dodržet své závazky, které vyplývají z členství v NATO, EU a ve většině mezinárodních organizací. Přesto tato strategie vychází z národního akčního plánu boje proti terorismu. Liší se její celkové pojetí, proto má jiný název. V tomto dokumentu jsou popsány základní principy boje proti terorismu v České republice. Neobsahuje rozpis konkrétních úkolů na následující období jako národní akční plán. Upozorňuje na existující problémy, ale neobsahuje konkrétní úkoly.⁴⁰

7.2 Schengenský prostor

Hlavní náplní dohody je volný pohyb osob a zboží. Schengenská dohoda byla podepsána v roce 1985. Zakládajícími státy jsou Německo, Francie, Belgie, Lucembursko a Nizozemsko. Dnes má 26 členů, a to jak v rámci Evropské unie, tak i mimo ni (Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko). Česká republika vstoupila do Schengenského prostoru v roce 2007. Vnější hranice, tedy hranice mezi kteroukoliv zemí Schengenského prostoru a zemí mimo Schengenský prostor, by měla být střežena všude stejně.

Zrušenou ochranu hranic nahrazují tzv. kompenzační opatření, zejména se jedná o společná pravidla a zesílenou spolupráci v oblasti ochrany vnějších hranic

⁴⁰ Často kladené otázky k Národnímu akčnímu plánu boje proti terorismu. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. 2009 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-terorismus-casto-kladene-otazky.aspx>

schengenského prostoru. Činnosti států při udržování bezpečnosti společného prostoru bez kontrol zahrnují dále policejní a justiční spolupráci, sdílení údajů pomocí Schengenského informačního systému (SIS), vydávání schengenských víz nebo ochranu osobních údajů.“ (viz příloha SIS-nové generace).⁴¹

7.3 Strategie migrační politiky ČR

Strategie stanovuje sedm zásad, které jsou řazeny prioritně a představují základní tematické okruhy v oblasti migrace – tedy bezpečnost jako průřezový element. Jde o integraci cizinců, nelegální migraci a návratovou politiku, mezinárodní ochranu (azyl), vnější dimenzi migrace, legální migraci a volný pohyb osob v rámci Evropské unie a schengenského prostoru a provázanost se společnými politikami Evropské unie. Zásady jsou v textu dále rozpracovány v návaznosti na stanovené cíle, kterých chce vláda v oblasti migrace dosáhnout na národní i evropské úrovni.

Koordinací provádění Strategie migrační politiky České republiky je pověřen Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci. (dále jen „Koordinační orgán“), který je pravidelně svoláván na expertní úrovni a nově také na úrovni vládní.

Za účelem implementace Strategie tímto účelem vznikly tzv. „projektové karty“. Projektové karty jsou vytvářeny jednotlivými resorty, případně spoluprací více resortů. Jejich cílem je návrh realizace konkrétních projektů, které v souladu s nástroji Strategie migrační politiky poslouží k dosažení cílů na národní a unijní úrovni. Projektové karty je možné revidovat, stejně jako je možné Koordinačnímu orgánu předkládat zcela nové projektové karty. Ty vždy musí být v souladu s cíli a nástroji Strategie a musí být Koordinačním orgánem odsouhlaseny. (viz příloha typový plán – Migrační vlna velkého rozsahu).⁴²

⁴¹ Schengenská spolupráce. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-05-06]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/schengenska-spoluprace-schengenska-spoluprace.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

⁴² Strategie migrační politiky ČR. *Databáze Strategii* [online]. 2015 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mv/strategie/strategie-migracni-politiky-ceske-republiky-a-komunikacni-strategie-ceske-republiky-k-migraci?typ=tab>

7.4 Bezpečnostní strategie ČR

Je jedno z bezpečnostních opatření, které patří k bezpečnosti České republiky, kdy by systém měl umět odolávat známým a předvídatelným vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit nejen na stabilitu země, ale mohou mít i ekonomické a sociální aspekty v případě velké migrační vlny na naše území. Strategie by měla eliminovat a předcházet hrozbám, které by v případě narušení vnější a vnitřní bezpečnosti mohli hrozit. Zde hovoříme o tom, že v daný moment by byl vyhlášen jeden z krizových stavů, kdy je ohrožena svrchovanost, územní celistvost, demokratické základy, život, zdraví, přičemž nelze takovému stavu zabránit ani jeho následky odstranit obvyklou cestou.

Jakákoliv hrozba vytváří riziko a má tedy za následek, že takové riziko zanalyzujeme a na základě vyhodnocení výskytu rizika či pravděpodobnosti výskytu budeme působit preventivně, tedy regulovat, řídit, kontrolovat danou situaci a eliminovat ji na společensky přijatelnou úroveň a udržet ho na ní, případně minimalizovat dopady, a to nejen ekonomické, sociální, ale i vynaložené náklady na stabilizaci bezpečnosti.

Bezpečnostní strategie ČR představuje základní hodnoty, zájmy, přístupy, ambice a nástroje ČR při zajišťování své bezpečnosti.⁴³

Obsah strategie

- Zlepšení komunikace a spolupráce mezi subjekty, které jsou zapojeny do boje proti terorismu.
- Ochrana obyvatelstva, kritické infrastruktury a cílů, které jsou potencionálně zranitelné teroristickým útokem.
- Bezpečnostní výzkum, vzdělávání a informování veřejnosti ve vztahu ke konkrétním aspektům boje proti terorismu.
- Prevence radikalizace ve společnosti a boj proti náboru do teroristických skupin.
- Legislativní.

⁴³ Bezpečnostní strategie České republiky. *KRIZPORT: Portál krizového řízení JHM* [online]. Praha, 2015 [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/soubory/data/dokumenty/bezpecnostni-strategie-cr-2015-pdf>

Hrozbu terorismu lze rozdělit do několika skupin podle toho, kdo je původce daného útoku.

Protiteroristický balíček

- změna v legislativní oblasti ve vnitřní bezpečnosti,
- měli by se uchovávat údaje z telekomunikačního provozu utajovaných informací ve správním řízení,
- kontroly přeshraničního provozu peněžní hotovosti,
- zvýšení pozornosti radikalizace ve spojitosti s rekrutováním,
- ochrana měkkých cílů.

To je podpořené dokumenty

- strategií migrační politiky ČR,
- analýzou hrozeb pro ČR,
- typový plán – migrační vlna velkého rozsahu,
- koncepce integrace cizinců.

To vše je v návaznosti na zákon o pobytu cizinců a zákon o azylu.

Teroristický balíček vznikl pod záštitou Ministerstva vnitra ČR, které má v kompetenci ochranu státních hranic, koordinaci azylové politiky a pobytové agendy ve spojitosti s krizovým řízením, rozvojovou a humanitární spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí, postihy za nelegální zaměstnávání či jiné postihy, které jsou v kompetenci Ministerstva financí, dále efektivně zajistit komunikaci a informování veřejnosti o chystaných a pro veřejnost důležitých informacích ohledně ochrany obyvatelstva a zefektivnění spolupráce bezpečnostních složek jak na úrovni národní tak mezinárodní.

8 Dotazníkové šetření

V dotazníkovém šetření jsem se zaměřila na názor veřejnosti týkající se „Pocitu ohroženosti v důsledku migrace velkého rozsahu“. Cílem byl průzkum, jak společnost vnímá nelegální migraci jako hrozbu pro bezpečnost v Evropě a zda souhlasí s migrační politikou EU.

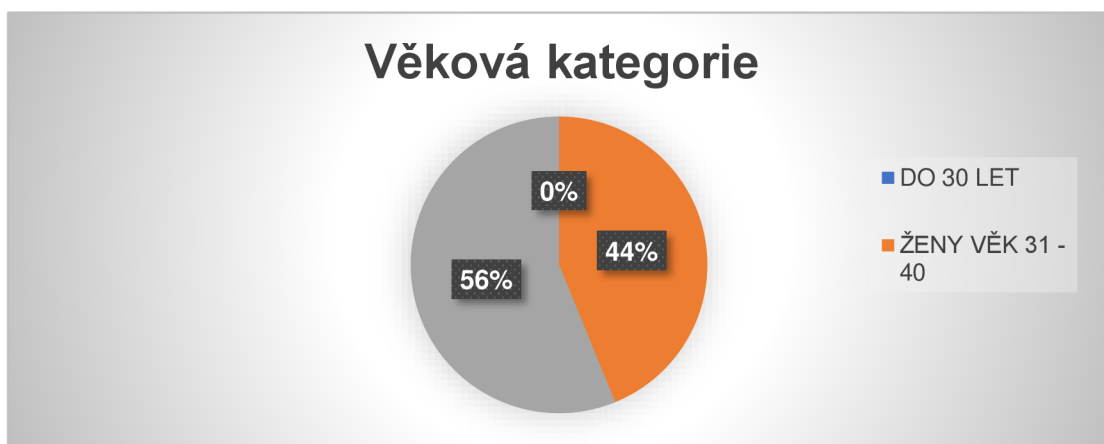
Otázky jsem volila uzavřené. Respondenty jsem získala pomocí sociálních sítí a osobního oslovení kolegů. K vytvoření dotazníku jsem použila internetovou stránku Survio.com, která slouží k rozesílání dotazníků a zároveň jako sběrná schránka.

Charakteristika dotazníku

V dotazníku je formulováno celkem 15 otázek. Úvod dotazníku je zaměřený na stručné sociodemografické rozdělení respondentů – jejich pohlaví, věk a nejvyšší dosažené vzdělání. Otázky jsou zaměřené na znalost základních pojmů, povědomí o současné migrační krizi a definici hrozeb plynoucích z nelegální migrace. V dotazníku je možný výběr pouze jedné možnosti odpovědi. Dotazník neumožňuje vynechání jakékoliv otázky, a proto je zodpovězených otázek plný počet.

Počet respondentů – celkem 89.

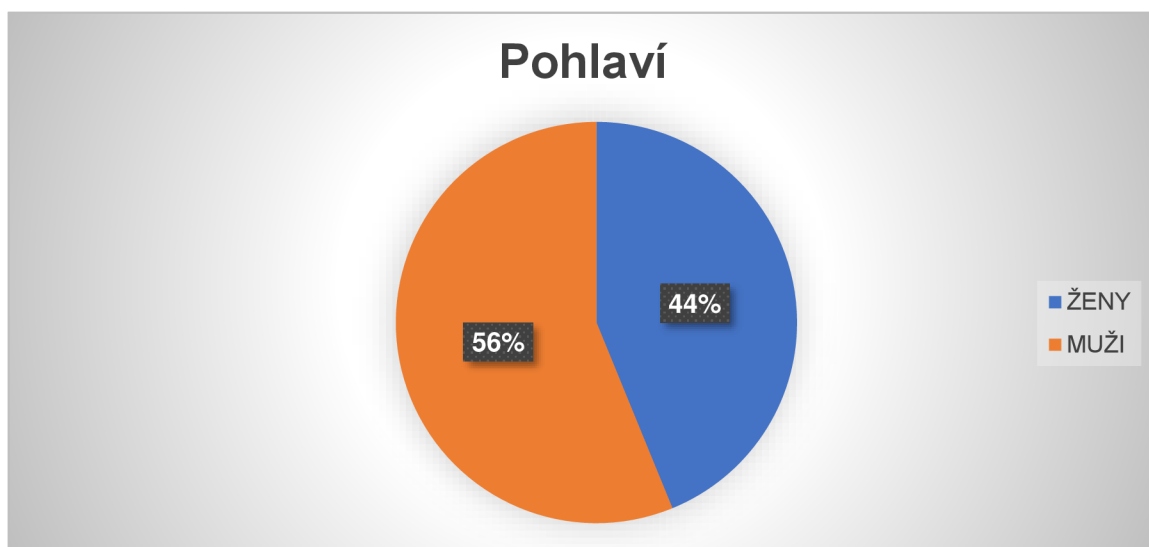
Věková kategorie – do 30 let 0, ženy věkové rozpětí 31–40 let, muži věkové rozpětí 41–50 let.

Graf 1: Věková kategorie

Zdroj: vlastní dotazníkové řešení

Pohlaví – 50 mužů a 39 žen.

Graf 2: Pohlaví

Zdroj: vlastní dotazníkové řešení

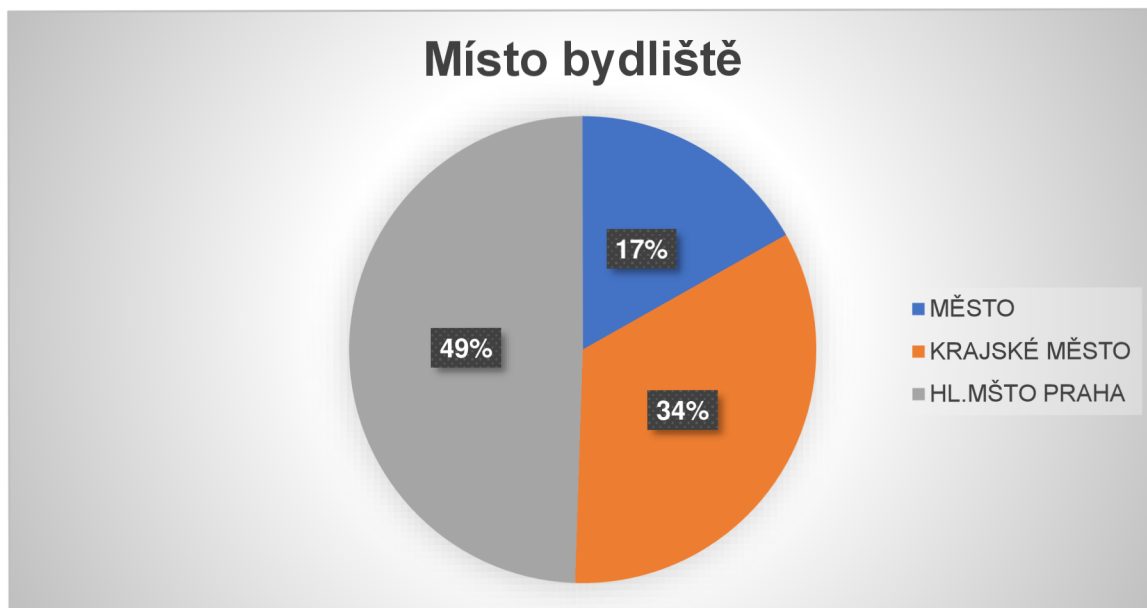
Dosažené vzdělání – středoškolské 65 respondentů, vysokoškolské 24 respondentů.

Graf 3: Dosažené vzdělání

Zdroj: vlastní dotazníkové řešení

Místo bydliště: Město – 15 respondentů, Krajské město – 30 respondentů, Hl. město Praha – 44 respondentů.

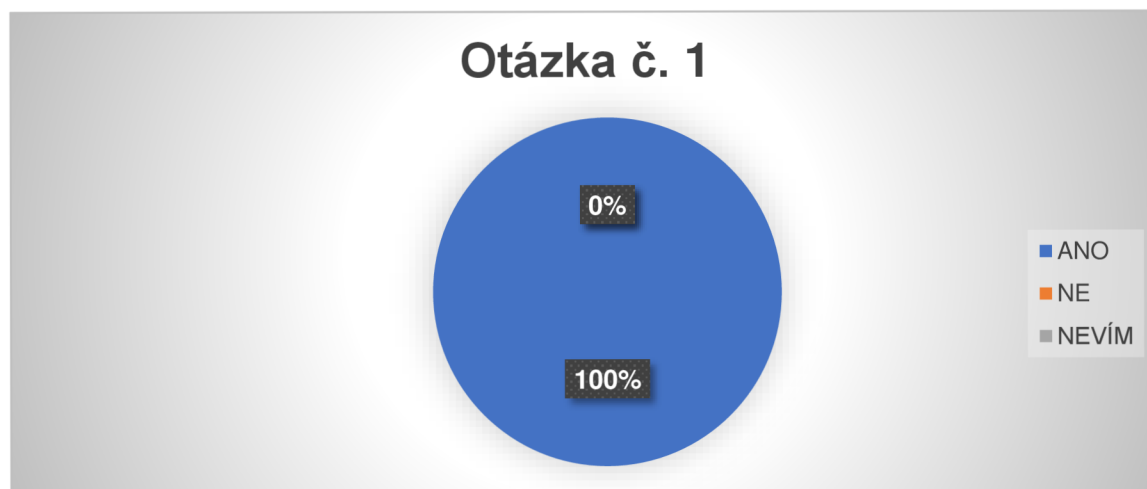
Graf 4: Místo bydliště

Zdroj: vlastní dotazníkové řešení

Dotazníkové šetření

Otázka: Když se řekne nelegální migrace, víte, co tento pojem znamená?

Tato problematika ve společnosti rezonuje a vzbuzuje zájem. Z odpovědí vyplývá, že ženy a muži jsou stejného názoru.

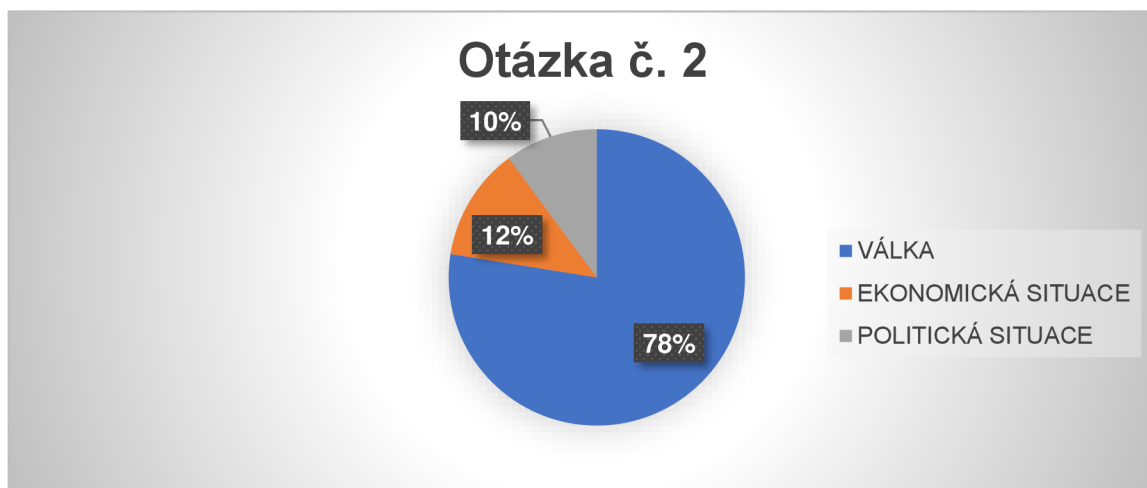

Graf 5: Když se řekne nelegální migrace, víte, co tento pojem znamená?

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Otázka: Jaké jsou příčiny migrace?

Geopolitická situace se z jiných zemí přelévá i do České republiky, a to má za následek příčiny migrace a přesun osob do bezpečí. Z odpovědí vyplývá, že válka na Ukrajině a jiné válečné konflikty ve světě významně ovlivňují smýšlení našich obyvatel.

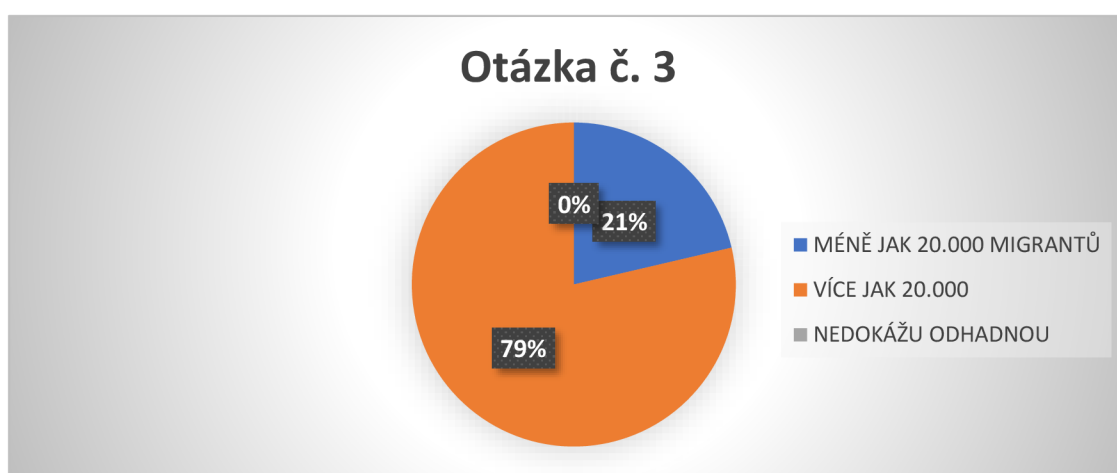

Graf 6: Jaké jsou příčiny migrace?

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Otázka: Jaký byl podle vás podíl nelegálních migrantů na území ČR v roce 2022?

Tato problematika je velmi aktuální v souvislosti s válkou na Ukrajině a s dalšími konflikty ve světě, což způsobuje nelegální pobyt cizinců na našem území.

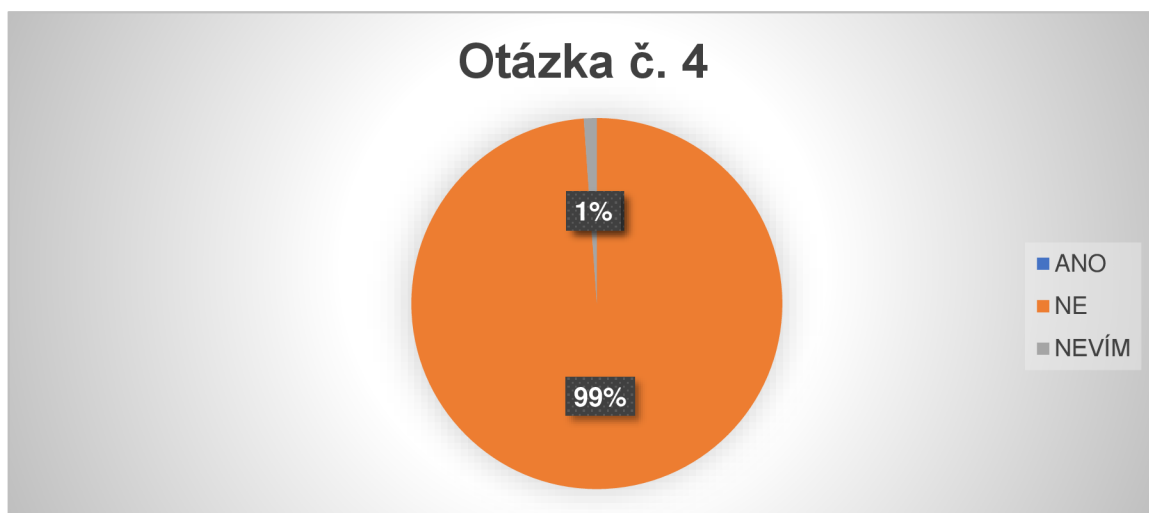

Graf 7: Jaký byl podle vás podíl nelegálních migrantů na území ČR v roce 2022?

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Otázka: Je podle vás dostatečná kontrola na hranicích jednotlivých států?

Otázka kontrol s okolními státy je aktuální, neboť již byly zavedeny, a to jak ze strany ČR, tak i sousedních zemí z důvodu zvýšeného počtu nelegálního překročení státní hranice.

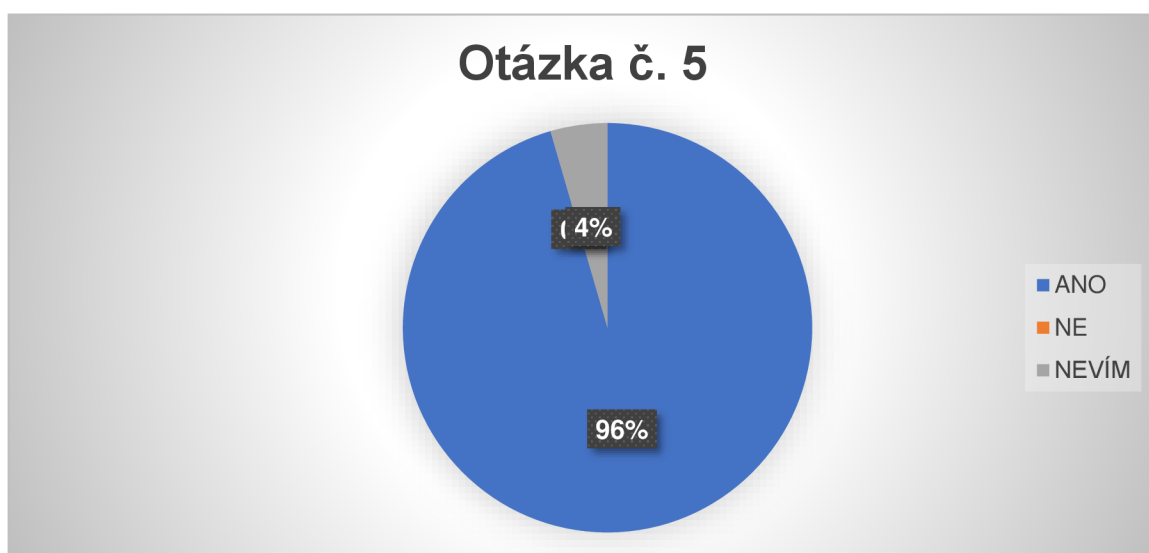

Graf 8: Je podle vás dostatečná kontrola na hranicích jednotlivých států?

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Otázka: Mělo by se přistoupit ke kontrolám na hranicích jednotlivých států?

Zde se respondenti ve většině shodují, že daná situace to vyžaduje a je nutné takové kontroly zavést.

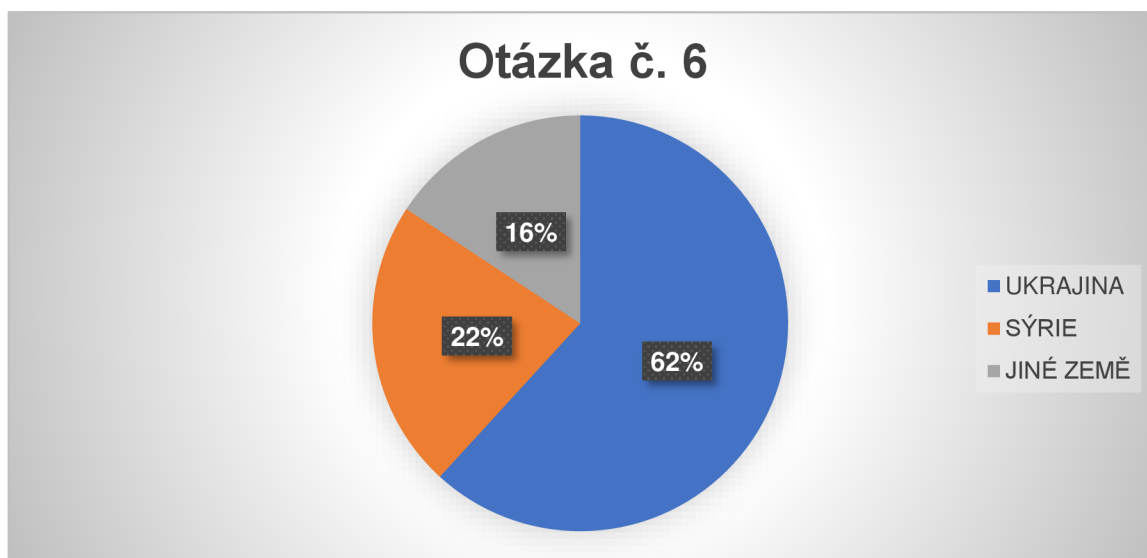

Graf 9: Mělo by se přistoupit ke kontrolám na hranicích jednotlivých států?

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Otázka: Ze kterých zemí podle vás do EU proudí nejvíce nelegálních migrantů?

Po uzavření hranic při pandemii SARS-Cov-19 a vypuknutí války na Ukrajině se občané Ukrajiny stali největší skupinou cizinců na našem území.

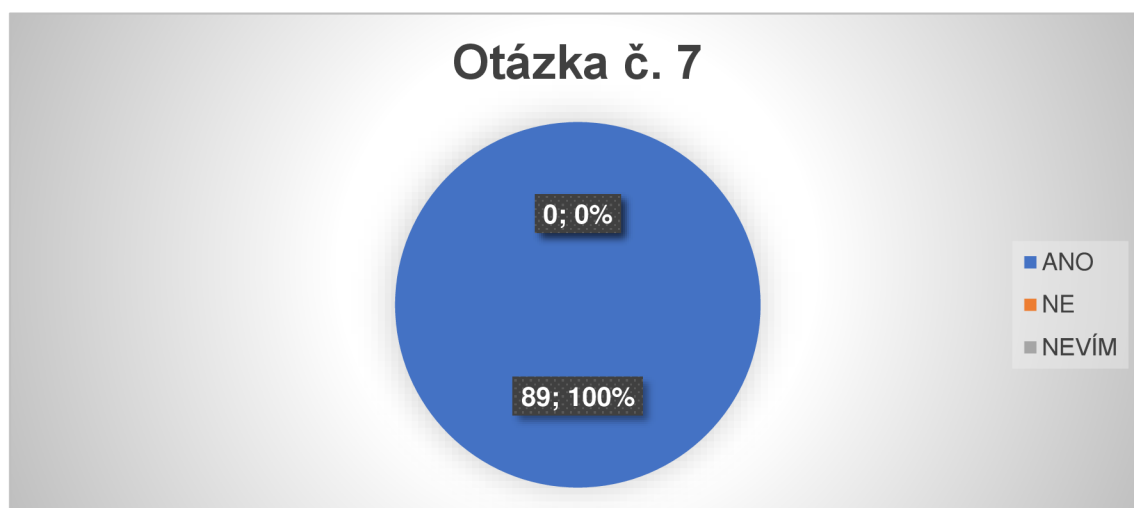

Graf 10: Ze kterých zemí podle vás do EU proudí nejvíce nelegálních migrantů?

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Otázka: Je podle vás nelegální migrace bezpečnostní hrozbou pro ČR?

Zde se respondenti jednoznačně shodují, že migrace je pro ČR bezpečnostní hrozbou.

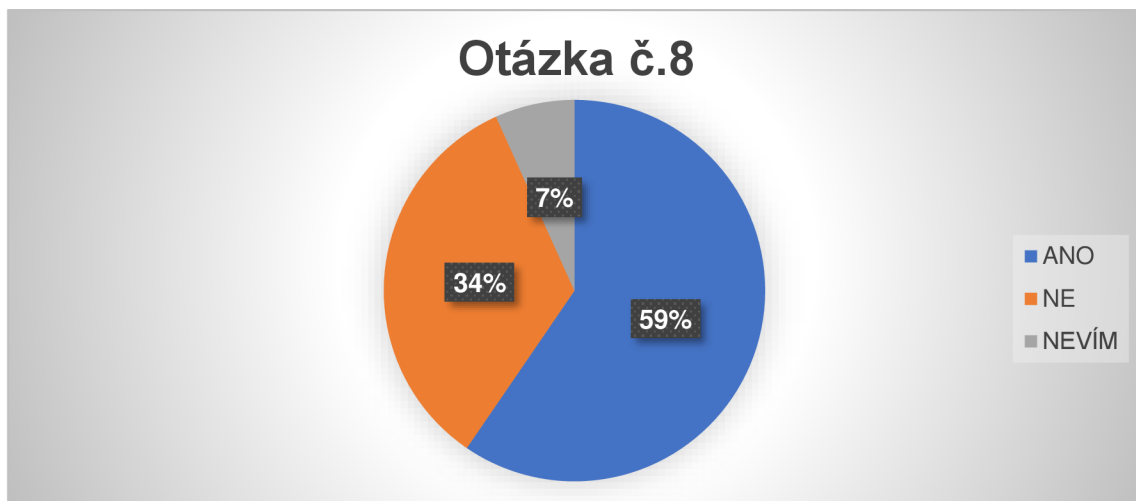

Graf 11: Je podle vás nelegální migrace bezpečnostní hrozbou pro ČR?

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Otázka: Jsou opatření proti nelegální migraci v ČR dostatečná?

Opatření ohledně bezpečnosti jsou ve společnosti velmi častým tématem, zvláště ve spojitosti s válečným konfliktem na Ukrajině.

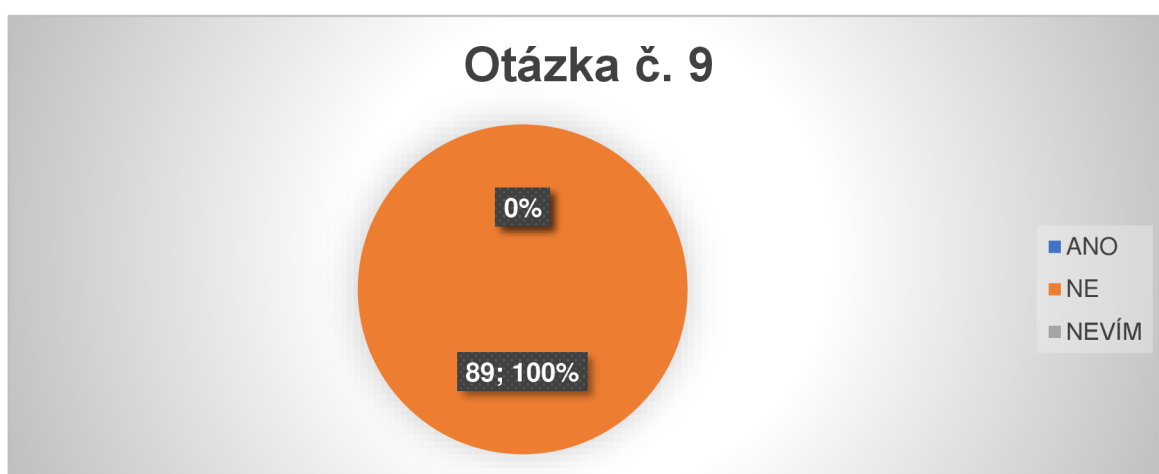

Graf 12: Jsou opatření proti nelegální migraci v ČR dostatečná?

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Otázka: Souhlasíte s přerozdělením nelegálních migrantů v rámci EU?

Tato otázka byla velmi citlivá, neboť má dvě strany mince, jednak pomoci potřebným, a zároveň zabránit těm, kdo tuto situaci chtějí zneužít a dostat se do Evropy s cílem páchat trestnou činnost. Ano znamená, že souhlasí s přerozdělením, ne znamená, že nesouhlasí s přerozdělením nelegálních migrantů v rámci EU.

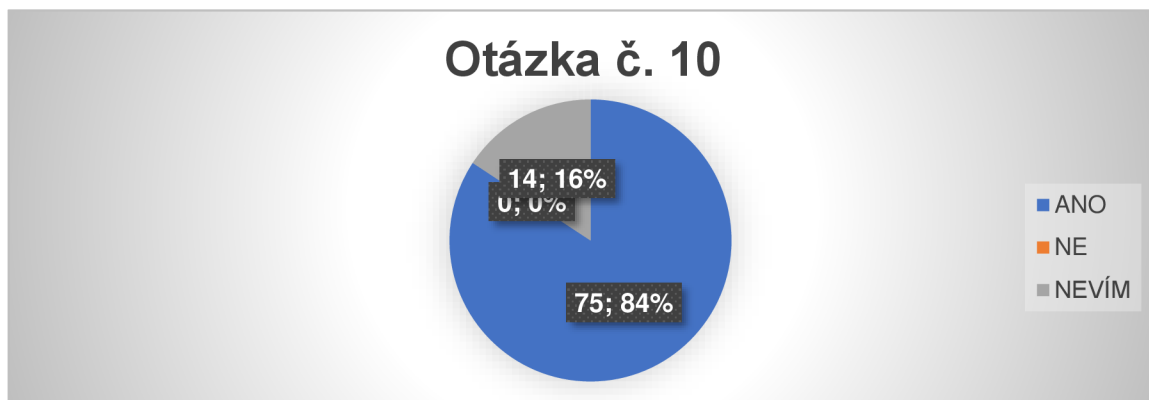

Graf 13: Souhlasíte s přerozdělením nelegálních migrantů v rámci EU?

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Otázka: Má ČR vymáhat návratovou politiku nelegálních migrantů na svém území?

Zde se ukazuje, že každý má právo na opravný prostředek, a proto se počítá i s tím, že návratová politika nebude tak úspěšná, jak by si představitelé této myšlenky mysleli.

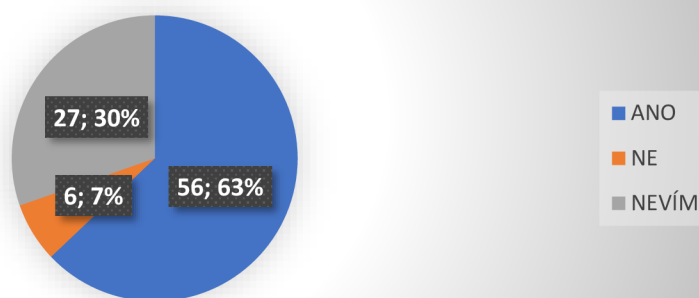
Graf 14: Má ČR vymáhat návratovou politiku nelegálních migrantů na svém území?

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Otázka: Jste proto, aby se ČR aktivně zapojila v boji proti nelegální migraci na cizím území?

U této otázky bychom mohli dlouho diskutovat. I respondenti nejsou jednotného názoru. Jedni vidí účast naší armády na cizím území jako provokaci a zbytečné zviditelnění naší země v negativním slova smyslu, druzí to vidí jako zabránění případného útoku na naši zemi.

Otázka č. 11

Graf 15: Jste proto, aby se ČR aktivně zapojila v boji proti nelegální migraci na cizím území?

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

9 Výsledek výzkumu

Lze na základě informací získaných dotazníkového průzkumu udělat jednoznačný názor za celou společnost? Určitě ne. Můžeme pouze vycházet z aktuálních informací malé skupiny osob. Na větší vyjádření se k danému problému by bylo potřeba hlubší analýzy a více se zaměřit na dané téma. Z našeho malého vzorku můžeme jen usuzovat, že aktuální bezpečnostní situace není z pohledu respondentů optimální a vzbuzuje v nich určité obavy. Poměrně jasně vyplývá, že postoj určité části společnosti k otázce nelegální migrace je převážně negativní bez ohledu na to, zda jde o ekonomické migranty či migranty prchající před válkou či jinými hrozbami.

Respondenti se dobře orientují v pojmech, jako je migrant nebo nelegální migrace, a mají velmi dobrou znalost této problematiky. Využívají i jiných zdrojů, než jsou veřejné mediální zprávy. Umí pracovat s danými údaji, ze kterých si dělají závěry pro svoje rozhodnutí ohledně spokojenosti či nespokojenosti s migrační politikou EU. Dle respondentů je jednou z příčin ekonomické migrace benevolentní politika EU ve spojitosti s nepřiměřenou sociální politikou. Na základě dotazníku lze nelegální migraci označit jako nepřijatelnou a je potřeba se zaměřit na ochranu státní hranice nejen České republiky, ale i okolních států, které by měly zabránit nájezdům nelegálních migrantů. Respondenti se kriticky vyjádřili k přerozdělování migrantů v rámci EU. Zde bylo 100 % respondentů proti. Z dotazníku lze dále vyčíst, že nelegální migrace je vnímána jako hrozba a velké bezpečnostní riziko pro ČR. Respondenti nejsou spokojeni s nastavením politiky EU ohledně nelegální migrace. Můžeme říct, že společnost aktuálně není nakloněna jakémukoliv přijímání cizinců na naše území.

Z tiskové zprávy ze dne 8. 6. 2023, která proběhla v médiích až po vyplnění dotazníku, jsme se dozvěděli, že ministr vnitra ČR, Mgr. et Bc. Vít Rakušan, dohodl s partnery EU dohodu o migrační reformě (*Rada dosáhla dohody o nejdůležitějších právních předpisech v oblasti azylu a migrace.*). Respondenti již při vyplňování dotazníku neměli možnost vzít tuto informaci v úvahu.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo popsat migraci, problematiku islámské radikalizace a terorismu v Evropské unii. Popisovala také vybrané aspekty, vývoj a vliv, které pak ovlivňují neregulární migraci „nelegální migraci“, ve spojitosti s islámskou radikalizací a terorismem, které poukazují na nedostatky obranných mechanismů. Evropská unie aplikuje na problém, kterým nelegální migrace je, od roku 2015 opatření, která mají zlepšit ochranu vnějších hranic, a tím i regulovat migrační toky. Které jsou nelegální vstupy do Řecka a Bulharska východní trasou. Tato trasa umožňuje převážně syrským uprchlíkům vstup do EU. Východní trasa není jediná, která umožňuje využití nelegálních vstupů, ať už jde o centrální Středomoří, kde se po moři na italskou pevninu či sousední ostrovy dostávají migranti ze Severní Afriky či z Blízkého východu. Zde je zcela evidentní, že není v možnostech zasažených zemí samostatně čelit takovému nátlaku nelegálních migrantů, ať se jedná o pozemní nebo mořskou hranici. Moře by měl Frontex (Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž) velmi bedlivě strážít vnějších hranic EU a Schengenského prostoru a každou takovou loď s migranty navracet tam, odkud vyplula, a to ve spolupráci s orgány států mimo Evropskou unii. Zde vidíme komplikace ze strany rozvojových zemí, které jsou ve válečném stavu, nebo kde probíhají občanské nepokoje v návaznosti na humanitární katastrofu. Země samotné neumí danou situaci řešit a nechávají tento problém zcela na Evropské unii.

Migrační tlaky na Evropu po COVID-19 (SARS-CoV-2) nabírají daleko větších rozměrů než v roce 2015. Tento problém již nemůže Evropa a členské země přehlížet. Vidíme, že migrační vlna z roku 2015 již dnes ukazuje svoje slabá místa. Západní Evropa se na svém území potýká s teroristickými útoky.

Nedaří se zemím, které byly nejvíce zasaženy migrační vlnou, integrovat do společnosti většinu příchozích. Vidíme, že Česká republika nebyla cílovou destinací migrantů, a tyto problémy se u nás tedy zatím nevyskytují. Evropská unie však v rámci Schengenského prostoru, (volného pohybu osob, zboží a služeb) naráží na fakt, že problémy ze sousedních zemí, jako je Německo nebo Francie, se mohou přelít i na naše území. Proto dochází k aktualizaci Schengenského

prostoru (nové generace v oblasti ochrany vnějších hranic). Ve spojitosti udržování bezpečnosti společného prostoru, policejní a justiční spolupráce ve sdílení informací.

Migrační politika České republiky řadí jako svoji prioritu ochranu státních hranic, integraci cizinců, návratovou politiku, legální migraci, a to vše ve spolupráci se členskými státy EU. (Typový plán – migrační vlna velkého rozsahu ve spolupráci s ostatními resorty vytváří ucelený plán, jak postupovat při této bezpečnostní hrozbě, „příloha, Typový plán – Migrace velkého rozsahu“). Jde o jedno z bezpečnostních opatření, kterým Česká republika disponuje, kdy je systém připraven odolávat vnějším a vnitřním hrozbám, kterým migrace velkého rozsahu je. Tato hrozba by mohla narušit ekonomické a sociální aspekty v případě velké migrační vlny na naše území. V daný moment hovoříme o narušení bezpečnosti České republiky. V takový moment by měl být vyhlášen jeden z krizových stavů. Jakákoliv hrozba vytváří riziko, které by mělo být aktualizováno, a na základě analýzy rizika výskytu migrace velkého rozsahu by se mělo působit preventivně, tedy regulovat, řídit, kontrolovat danou situaci a eliminovat bezpečnostní hrozbu na společensky přijatelnou úroveň. Případě by bylo vhodné eliminovat dopady nejen ekonomické, sociální, ale i vynaložené náklady na stabilizaci bezpečnosti.⁴⁴

To vše obsahuje „Bezpečnostní strategie ČR, který je základní koncepční dokument vlády ČR“, který představuje základní hodnoty, zájmy a nástroje ČR při zajišťování bezpečnosti. „Audit národní bezpečnosti, Dokument je implementován neveřejným Akčním plánem pro období let 2017–2020. Akční plán je každoročně vyhodnocován“ a „Strategie migrační politiky České republiky“, „Strategie České republiky pro boj proti terorismu“, která je členěna do pěti oblastí, koncipována jako dokument obecné povahy, který má seznámit se základními principy boje proti terorismu. „Národní akční plán, jde o nejvýznamnější dokument ČR v boji proti terorismu, který sjednocuje všechny základní úkoly, díky kterým se zvyšuje připravenost země na případný teroristický útok, „Konceptce schengenské spolupráce“, jako nový SIS.

⁴⁴ Strategie migrační politiky České republiky. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/strategie-migracni-politiky-ceske-republiky.aspx>

Další bezpečnostní riziko je islámský radikalismus, který můžeme definovat jako názor víry, pod které se můžou schovat teroristické činy, a to v důsledku radikalizačního procesu. Jako jsou postoje a ideologie, přičemž o míře radikalizace z velké míry rozhoduje prostředí a společenské klima. Terorismus tak, jak jej známe ze západní Evropy, nebyl v České republice doposud zaznamenán.

Přesto musíme radikalizaci spojovat s islámským náboženstvím. Toto náboženství je pro Evropu jednou z velkých hrozeb, neboť s tímto náboženství jsou často spojovány teroristické útoky, které mají v obyvatelstvu vyvolat strach a chaos. Tímto způsobem se tyto teroristické organizace domáhají svých práv a chtějí svým jednáním dosáhnout svých cílů.

Související právní normy, které Česká republika aplikuje na nelegální migraci v kombinaci s problematikou islámské radikalizace ve spojitosti s terorismem, ukazují, že radikalismus ve spojitosti s terorismem je na našem území na nízké úrovni. Za bezpečnostní riziko pro Českou republiku je stále považována nelegální migrace, kterou se nedaří ve spojitosti s ostatními členy EU brzdit. Nemáme přehled o lidech, kteří se mezi státy přelévají, a v důsledku nulové návratové politiky okolních zemí se může tento bezpečnostní problém do budoucna odrazit i v našem systému. Proto by měla EU v takový moment hrát klíčovou úlohu a potírat stále aktuální převaděčství ve spolupráci se všemi zeměmi EU, tak i mimo EU.

Dle mého názoru je nelegální migrace pro Českou republiku bezpečnostní riziko, především u migrantů pocházejících z muslimských zemí. Proto by si každá země měla rozhodovat, koho si na své území vpustí. Musím také vyzdvihnout pomoc, kterou Česká republika poskytuje prostřednictvím MEDEVAC, ale i prostřednictvím jiných projektů v zemích zasažených válečným konfliktem, rovněž také posílání pomoci do krizových oblastí, které byly zasaženy humanitární katastrofou. Humanitární pomoc je základ pomoci lidem v jejich zemi a vytvoření bezpečných zón, kde by lidé mohli najít dočasnou pomoc. Česká republika by na sebe zbytečně neměla poukazovat ohledně vojenských operací a neměla by zasahovat do jiných konfliktů, a to z důvodu ochrany obyvatel České republiky. Naše země není velká, a tedy i případné napadení jinou zemí by sama bez pomoci jiné země nezvládla. Česká republika by si měla v některých konfliktních zemích zachovat

bezpečnostní neutralitu a nezhoršovat případné již napjaté vztahy. Evropská unie, jak jsem již popsala v kapitolách, neustále pracuje na bezpečnosti Evropanů, tak i Schengenské hranice. Je nespočet dokumentů, kterými se EU neustále zabývá. Je popsána spolupráce Frontexu, Europolu, Interpolu a jiných organizací, které se mají podílet na bezpečnosti členských států. Z mého pohledu je však důležité, jak se k bezpečnosti postaví Česká republika. Jako suverénní stát musí zajistit, aby nedocházelo k narušení hranice a bezpečnosti. Musí se to odrazit v tom, že jako suverénní země zavedeme přísná bezpečnostní opatření. Migrace nikdy nevymizí, ale každý stát by si měl určovat, za jakých podmínek bude na své území přijímat migranty. S nelegální migrací bude docházet k častějším teroristickým útokům ve spojitosti s islámskou radikalizací. A pokud se doteď tyto události České republice vyhýbaly, tak bude jen otázkou času, kdy bude narušena bezpečnost i v České republice.

Seznam použité literatury

Monografie

BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus*. Praha: Police History, 1999. ISBN 80-902670-1-7.

DRBOHLAV, Dušan, ed. *Nelegální ekonomické aktivity migrantů: (Česko v evropském kontextu)*. V Praze: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1552-3.

UHEREK, Zdeněk, Věra HONUSKOVÁ, Šárka OŠTÁDALOVÁ a Vladislav GÜNTER. *Migrace: historie a současnost*. Ostrava: Občanské sdružení PANT, 2016. Moderní dějiny (Občanské sdružení Pant). ISBN 978-80-905942-9-6.

SMOLÍK, Josef. *Psychologie terorismu a radikalizace: jak se z beránků stávají vlci*. 1. vydání. Brno: Mendelova univerzita, 2020. ISBN 978-80-7509-723-1.

Právní předpisy

Zákon č.236/1999 Sb., Zákon o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 221/2003 Sb. o dočasné ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 65/2022 Sb. Zákon o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ze dne 17. března 2022 o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace.

Zákon č. 241/2000Sb. Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů.

Elektronické zdroje

Audit národní bezpečnosti. *Databáze Strategii* [online]. 2016 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mv/strategie/audit-narodni-bezpecnosti>

Bezpečnostní strategie České republiky. *KRIZPORT: Portál krizového řízení JHM* [online]. Praha, 2015 [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/soubory/data/dokumenty/bezpecnostni-strategie-cr-2015-pdf>

Často kladené otázky k Národním akčnímu plánu boje proti terorismu. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. 2009 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-terorismus-casto-kladene-otazky.aspx>

Čtvrtletní zpráva o migraci za I. čtvrtletí 2022: Statistická příloha ke čtvrtletní zprávě o migraci I.2023. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. 9. května 2023 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zpravodajstvi-ctvrtletni-zprava-o-migraci-za-i-ctvrtleti-2023.aspx>

Čtvrtletní zpráva o migraci za II. čtvrtletí 2022. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. 6. září 2022 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ctvrtletni-zprava-o-migraci-za-2-ctvrtleti-2022.aspx>

Čtvrtletní zpráva o migraci za IV. čtvrtletí 2022. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. 13. února 2023 [cit. 2023-06-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ctvrtletni-zprava-o-migraci-za-iv-ctvrtleti-2022.aspx>

Infografika – Počet žádostí o azyl v EU: Země původu žadatelů o azyl (2022). *Evropská rada: Rada Evropské unie* [online]. [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/asylum-applications-eu/>

Infografika – Počet žádostí o azyl v EU: Žádosti o azyl – vývoj (1990–2022). *Evropská rada: Rada Evropské unie* [online]. [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/asylum-applications-eu/>

Infografika – Terorismus v EU: fakta a čísla. *Evropská rada: Rada Evropské unie* [online]. Aktualizováno: 28. 2. 2023 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/terrorism-eu-facts-figures/>

Infografika – Terorismus v EU: fakta a čísla: Teroristické útoky v EU a zadržení v souvislosti s terorismem (2021). *Evropská rada: Rada Evropské unie* [online]. [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/terrorism-eu-facts-figures/>

JELÍNKOVÁ, Marie. Neregulární migrace: 4) Teoretické pojmy. *Encyklopedie Migrace* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.encyclopediaofmigration.org/neregulerni-migrace/>

Migrace. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/migrace-web-uvod-migrace.aspx>

Nelegální migrace na území ČR bilance roku 2021: Nelegální migrace – státní příslušnost TOP 10. *Policie České republiky: Ředitelství služby cizinecké policie* [online]. 14. ledna 2022 [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/nelegalni-migrace-v-cr-v-obdobi-od-1-1-2021-do-31-12-2021.aspx>. Tisková konference.

Nelegální migrace na území ČR bilance roku 2021: Vývoj nelegální migrace v roce 2021 v ČR. *Policie České republiky: Ředitelství služby cizinecké policie* [online]. 14. ledna 2022 [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/nelegalni-migrace-v-cr-v-obdobi-od-1-1-2021-do-31-12-2021.aspx>. Tisková konference.

Nelegální migrace v ČR v období od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022. *Policie České republiky – Služba cizinecké policie* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/nelegalni-migrace-v-cr-v-obdobi-od-1-1-2022-do-31-12-2022.aspx>

Nový pakt o migraci a azylu. *Evropská komise: Oficiální internetová stránka Evropské unie* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/new-pact-migration-and-asylum_cs

Nový sborník "Neregulární pobyt cizinců v ČR: Problémy a jejich řešení" ke stažení. *Migraceonline.cz* [online]. 4.6.2008 [cit. 2023-08-10]. Dostupné z: <https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/novy-sbornik-neregulerni-pobyt-cizincu-v-cr-problemy-a-jejich-reseni-ke-stazeni>

OBRUČA, Dominik. Vnitřní migrace – přehlížený fenomén, který mění svět. *Migraceonline.cz* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/vnitri-migrace-prehlizeny-fenomen-ktery-meni-svet#:~:text=Pojem%20vnit%C5%99n%C3%AD%20migrace%20je%20zast%C5%99e%C5%A1uj%C3%ADc%C3%ADm%20term%C3%ADnem%20pro%20v%C5%A1echny,celku%20vymezen%C3%A9ho%20vlastn%C3%ADmi%20hranicemi%20a%20specifickou%20n%C3%A1rodn%C3%AD%20identitou.>

Odpověď EU na migraci. *Zpravodajství Evropský parlament* [online]. Vytvořeno 14.07.2017. Aktualizováno 11.11.2021. [cit. 2023-08-10]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/priorities/migrace/20170629S TO78629/odpoved-eu-na-migraci>

Radikalizace. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/clanek/ostatni-hybridni-hrozby-radikalizace.aspx>

Radikalizace: Islámský radikalismus. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/clanek/ostatni-hybridni-hrozby-radikalizace.aspx>

Radikalizace v EU: Co vlastně znamená a jak jí předcházet? *Zpravodajství Evropský parlament* [online]. Vytvořeno: 27.1.2021. Aktualizováno: 21.09.2021. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/security/20210121STO96105/radikalizace-v-eu-co-vlastne-znamen-a-jak-ji-predchazet>

Saldo migrace na 1000 obyvatel. *Databáze strategií: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/hkk/ukazatele-indikatory/saldo-migrace-na-1000-obyv>

Schengenská spolupráce. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-08-10]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/schengenska-spoluprace-schengenska-spoluprace.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

Slovníček základních pojmů z oblasti migrace: Legální migrace. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

Slovníček základních pojmů z oblasti migrace: Migrace. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-07-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

Slovníček základních pojmů z oblasti migrace: Uprchlík. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2023-07-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

SMOLÍK, Josef. *Psychologie terorismu a radikalizace: jak se z beránek stávají vlci* [online]. 1. vydání. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2020 [cit. 2023-08-10]. ISBN 978-80-7509-724-8. Dostupné z: <https://www.pf.ujep.cz/wp-content/uploads/2020/10/14-Psychologie-terorismu.pdf>

Strategie migrační politiky ČR. *Databáze Strategii* [online]. 2015 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mv/strategie/strategie-migracni-politiky-ceske-republiky-a-komunikacni-strategie-ceske-republiky-k-migraci?typ=tab>

Terminologie: Migrant. *Amnesty International* [online]. ©2023 [cit. 2023-08-09]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/migrace/terminologie>

Terminologický slovník. *mvcr* [online]. 2016 [cit. 2023-07-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/terminologicky-slovník-mv-verze-ke-stazeni.aspx>

Terminologie: Uprchlík. *Amnesty International* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/migrace/terminologie>

Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu. *Ministerstvo vnitra ČR: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality* [online]. Aktualizován 7. 6.

2016 [cit. 2023-08-09]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/terminologicky-slovník-krizove-rizeni-a-planovani-obrany-statu.aspx>

Terorismus v EU v číslech: počty útoků, obětí a zatčení v roce

2020. *Zpravodajství Evropský parlament* [online]. 20.08.2021 [cit. 2023-07-17].

Dostupné z:

<https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20210628STO07262/terrorismus-v-eu-pocty-utoku-obeti-a-zatceni-v-roce-2020>

The EU's work to tackle terrorism. *European Council: Council of the European Union* [online]. Poslední aktualizace: 3. srpna 2022 [cit. 2023-07-17]. Dostupné

z: <https://www.consilium.europa.eu/en/eu-response-to-terrorism/#group-section-Facts-and-figures-ZTQd0BwPwu>

„Uprchlíci“ a „migranti“: Smíšený migrant. *UNHCR The UN Refugee Agency:*

Česká republika [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z:

<https://www.unhcr.org/cz/365-cznews2016uprchlici-a-migranti->

[html.html#:~:text=V%20politick%C3%BDch%20diskus%C3%ADch%20m%C5%AF%C5%BEE%20b%C3%BDt%20pojem%20%E2%80%9E%20sm%C3%AD%C5%A1en%C3%A1,po%20stejn%C3%BDch%20tras%C3%A1ch%20a%20za%20pomoci%20t%C3%BDch%C5%BE%20osob](https://www.unhcr.org/cz/365-cznews2016uprchlici-a-migranti-)

Uprchlíci v číslech. *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z:

<https://www.clovekvtisni.cz/migracni-statistiky-4518gp>

URBAN, Josef. Tranzitní nelegální migrace v ČR v období od 1. 1. 2023 do 30.

6. 2023. *Policie České republiky – Služba cizinecké policie* [online]. 18. července

2023 [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: [https://www.policie.cz/clanek/tranzitni-](https://www.policie.cz/clanek/tranzitni-nelegalni-migrace-v-cr-v-obdobi-od-1-1-2023-do-30-6-2023.aspx)

[nelegalni-migrace-v-cr-v-obdobi-od-1-1-2023-do-30-6-2023.aspx](https://www.policie.cz/clanek/tranzitni-nelegalni-migrace-v-cr-v-obdobi-od-1-1-2023-do-30-6-2023.aspx)

Zásady migrační strategie. *mvcr* [online]. ©2023 [cit. 2023-07-18]. Dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/zasady-migracni-strategie.aspx>

Zpráva o situaci a vývoji terorismu v EU. *Europol* [online]. 2023 [cit. 2023-07-18].

Dostupné z:

[https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/TE-](https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/TE-SAT%202023%20-%20Shrnuti%CC%81.pdf)

[SAT%202023%20-%20Shrnuti%CC%81.pdf](https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/TE-SAT%202023%20-%20Shrnuti%CC%81.pdf)

Zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2023-07-17]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2022-65>

Seznam obrázků

Obrázek 1: Legální migrace	16
Obrázek 2: Aktuální situace v České republice – legální migrace	17
Obrázek 3: Nelegální migrace dle státní příslušnosti 2020 - 2021	19
Obrázek 4: Nelegální migarce do EU v roce 2023	20
Obrázek 5: Tranzitní nelegální migrace v ČR.....	25
Obrázek 6: žádosti o azyl – vývoj (1990 – 2022).....	31
Obrázek 7: Země původu žadatelů o azyl (2022).....	32
Obrázek 8: Teroristické útoky v EU podle typu (2010–2021).....	42

Seznam grafů

Graf 1: Věková kategorie	53
Graf 2: Pohlaví	54
Graf 3: Dosažené vzdělání.....	54
Graf 4: Místo bydliště	55
Graf 5: Když se řekne nelegální migrace, víte, co tento pojem znamená?	55
Graf 6: Jaké jsou příčiny migrace?.....	56
Graf 7: Jaký byl podle vás podíl nelegálních migrantů na území ČR v roce 2022? ..	56
Graf 8: Je podle vás dostatečná kontrola na hranicích jednotlivých států?	57
Graf 9: Mělo by se přistoupit ke kontrolám na hranicích jednotlivých států?	57
Graf 10: Ze kterých zemí podle vás do EU proudí nejvíce nelegálních migrantů?..	58
Graf 11: Je podle vás nelegální migrace bezpečnostní hrozbou pro ČR?.....	58
Graf 12: Jsou opatření proti nelegální migraci v ČR dostatečná?	59
Graf 13: Souhlasíte s přerozdělením nelegálních migrantů v rámci EU?	59
Graf 14: Má ČR vymáhat návratovou politiku nelegálních migrantů na svém území?	60
Graf 15: Jste proto, aby se ČR aktivně zapojila v boji proti nelegální migraci na cizím území?	61

)

